

EVALUERINGS- AVDELINGEN

17/18

Norad

Forutsetninger for at
evalueringer får betydning

Årsrapport 2017/18

INNHold

Forord	2
De viktigste lærdommene	6
1. Forståelse av hva som kjennetegner god evalueringsvirksomhet	8
2. Forståelse av den sammenhengen evalueringene foregår innenfor	9
3. Mulighetene knyttet til evalueringsvirksomheten framover	9
Rapporter fra Evalueringsavdelingen	10
Evaluering av informasjons- og kommunikasjonsvirksomhet i norsk bistands- og utviklingspolitikk	12
Evaluering av styrking av urfolk og skogsavhengige lokalsamfunn gjennom støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner	16
Lærdommer og anbefalinger fra det norske klima- og skoginitiativet	18
Evaluering av norsk støtte til utdanning i krise og konflikt gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner	20
Evaluering av norsk støtte til styrking av sivil samfunn i utviklingsland	22
Evaluering av den norske bistandsadministrasjonens praktisering av mål- og resultatstyring	24
Hvordan påvirker skatteavtaler mobilisering av skatteinntekter i utviklingsland?	26
Hvordan få til større åpenhet om dilemma i skjæringspunktet mellom utviklingspolitikk og annen norsk politikk?	28
Landrapporter om bistandsinnsats i fokusland	30
Landrapport: Somalia	31
Landrapport: Malawi	32
Landrapport: Palestina	33
Landrapport: Myanmar	34
Landrapport: Nepal	35
Landrapport: Etiopia	36
Landrapport: Haiti	37
Landrapport: Tanzania	38
Landrapport: Mali	39
Faglig samarbeid	40
Evaluering av Det globale miljøfondets arbeid med privat sektor	42
Det globale miljøfondets arbeid med forebygging og reduksjon av jordforringelse	44
Det globale miljøfondets arbeid med utslippsreducerende klimatiltak	45
Det globale miljøfondets arbeid med jordforringelse og biodiversitet	46
Oppfølging av evalueringer	48

FORORD

FORORD

Denne årsrapporten oppsummerer evalueringsavdelingens arbeid de siste 12 månedene – fra mai 2017 til mai 2018. Vi har i denne perioden lagt fram seks tematiske evalueringsrapporter, ni evalueringsbaserte synteserapporter om Norges partnerland, en syntese-rapport om klima- og skoginitiativet og en studie om bilaterale skatteavtaler.

I tillegg har vi samarbeidet med evalueringsavdelingene i Det globale miljøfondet (GEF), FNs utviklingsfond (UNDP), Afrikabanken og andre bi- og multilaterale partnere om evalueringer og utvikling av evalueringskapasitet.

Vi har arrangert åpne seminarer og utarbeidet en rekke ulike kommunikasjons- og formidlingsprodukter for å formidle evalueringsfunnene og anbefalingene.

Noen budskap og anbefalinger går igjen i flere av rapportene. For det første at norsk bistandsinnsats må bli bedre koordinert med det som gjøres av andre utviklingspartnere for å tilpasses de lokale forholdene og konsentreres om det vi har best forutsetninger til å få til. For det andre at kortsiktig humanitær innsats i større grad må bedre sees i sammenheng med lang-siktig utviklingsbistand siden de fleste humanitære kriser blir langvarige. For det tredje at er det stadig et behov for å forbedre bistandsadministrasjonens evne til å systematisere og dele kunnskap om hva som fungerer og hva som ikke fungerer.

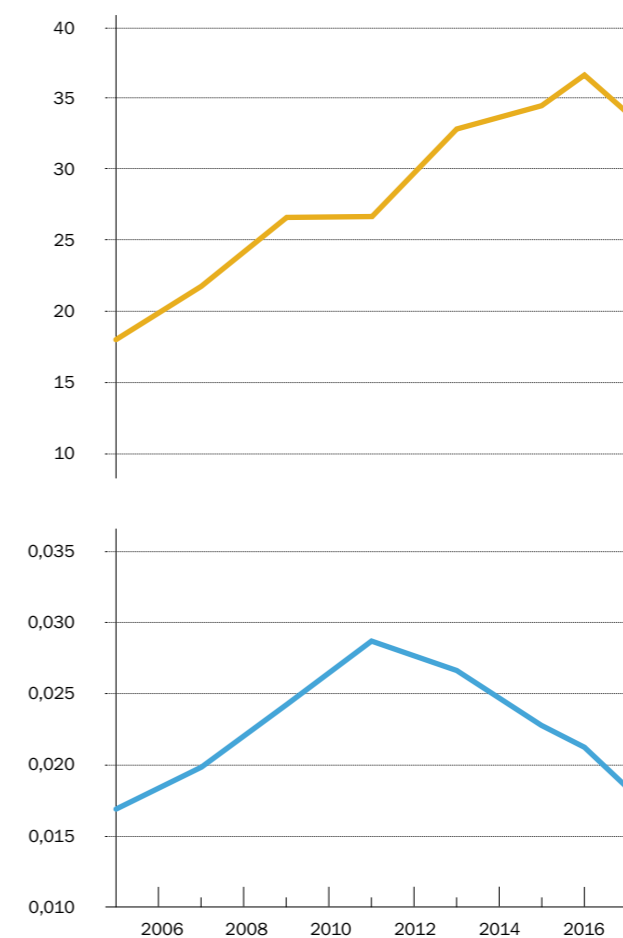
Denne årsrapporten inneholder korte oppsummeringer av alle rapportene vi har lagt fram, og en overordnet refleksjon med utgangspunkt i evalueringsarbeidet gjennom dette året. Vi har også en oversikt over hvordan Utenriksdepartementet og Klima- og miljø-departementet har fulgt opp evalueringene i tråd med bestemmelsene i Evalueringsinstruksen.

Oslo, mai 2018

Per Øyvind Bastøe
Evalueringsdirektør

BISTANDBUDSJETT OG TILDELING TIL EVALUERING 2005-2017 (TALL I MILLIARDER NOK)

■ Bistandsbudsjettet

■ Tildelte midler til evaluering over konsulentbudsjett og faglig samarbeid. Inkludert lønns- og driftsmidler ble den totale ressursrammen til avdelingen i 2017 på 28 millioner kroner.

Evalueringsavdelingens virksomhet

er regulert av egen instruks gitt av utenriksråden i Utenriksdepartementet og departementsråden i Klima- og miljø-departementet. Den opprinnelige fra 2006 ble revidert i 2015 og trådte i kraft 1. desember 2015.

Avdelingen har i mai 2018

følgende ansatte:

Anette Wilhelmsen
Anita Haslie
Balbir Singh
Ida Lindkvist
Jan-Petter Holtedahl
Kjersti Løken
Kristin Hauge
Lillian Prestegard
Per Øyvind Bastøe
Siv Lillestøl

DE VIKTIGSTE LÆRDOMMENE

Forutsetninger for at evalueringer får betydning

I sin utviklingspolitiske redegjørelse for Stortinget i april uttalte Utviklingsministeren en forventning til at evalueringene får betydning for valg av programmer, kanaler og tematiske satsinger. «Evalueringene av disse tiltakene må igjen få betydning for hva vi velger å gjøre i fremtiden. For å ha den ønskede effekten må evalueringene samspille med de overordnede politiske målene og strategiene», sa han.

Ut fra Evalueringsavdelingens erfaringer vil vi skissere tre viktige forutsetninger for at evalueringene får denne betydningen. Den første forutsetningen er å forstå hva som kjennetegner god evalueringsevne. Den andre er å forstå den sammenhengen evalueringene foregår innenfor. Den tredje er å gripe mulighetene knyttet til evalueringsevnen framover.

FORSTÅELSE AV HVA SOM KJENNETEGNER GOD EVALUERINGSVIRKSOMHET

Det er bred internasjonal enighet om at gode evalueringer kjennetegnes av uavhengighet, troverdighet og bruk.

Uavhengighet forstås som integritet og upartiskhet i forhold til beslutningstakere og de som har ansvar for å forvalte prosjekter og tilskudd. Dette innebærer mange steder at budsjettet for evalueringsevnen enten fastsettes som en prosentandel av det totale budsjettet eller ved at evalueringbudsjettet besluttet separat fra det øvrige budsjettet. Dessuten at den evalueringsevnekompetansen i evalueringsevnen sikres. Åpenhet om funn og anbefalinger hører med i dette bildet. Dessuten at evalueringsevnen er i nær interaksjon med den øverste ledelsen i organisasjonen.

Troverdighet er særlig knyttet til at evalueringene er relevante for de som skal bruke dem. Det betyr at temaene og problemstillingene er aktuelle og at resultatene foreligger på riktig tidspunkt. Dessuten betyr troverdighet at den metodiske og evalueringsevnefaglige kvaliteten er holdbar.

Bruk handler om at beslutningstakere og andre berørte handler på bakgrunn av funnene og anbefalingene. Det innebærer ofte at de berørte er involvert i gjennomføringen av evalueringene. Bruken kan knyttes både til kunnskapen som frambringes underveis i evalueringsevneprosessen og konklusjonene som evalueringene ender opp med.

FORSTÅELSE AV DEN SAMMENHENGEN EVALUERINGSVIRKSOMHETEN FOREGÅR INNENFOR

Hele det utviklingspolitiske landskapet er i endring. Ikke minst har de internasjonale bærekraftsmålene bidratt til økt oppmerksomhet om hva utvikling dreier seg om. Det har ført til stort engasjement på mange områder, og til at forståelsen av hvilken rolle bistanden spiller er i endring. Samtidig er det stor usikkerhet knyttet til gjennomføringen av tiltak og ofte mangelfull tilgang på konkret informasjon og pålitelige data. Etterspørselen etter kunnskap er stor.

Evaluering er en måte å fylle kunnskapsbehov på, men må også sees i sammenheng med andre former for kunnskapsinnhenting og kunnskapsformidling. Forskning, revisjon, resultatoppfølging og liknende hører med for å kunne gi et helhetlig bilde. Evalueringens rolle er å bidra med systematisk innsamling av informasjon om tiltak og innsatsområder og analyser av hva som fungerer og hva som ikke fungerer i forhold til de målsettingene som søkes nådd.

Gode evalueringer kan bidra til å gi svar og skape forståelse for hva som fungerer best, selv om evalueringer aldri kan gi fullstendige og generelle svar om hva som er de beste tiltakene. Den konkrete sammenhengen tiltakene skal iverksettes innenfor vil alltid være av betydning. Derfor må evalueringer suppleres med annen form for kunnskapsinnhenting.

MULIGHETENE KNYTTET TIL EVALUERINGSVIRKSOMHETEN FRAMOVER

Utenriksdepartementets politiske ledelse har flere ganger understreket viktigheten av å lære av evalueringene. «Problemet er at vi i alt for liten grad har brukt evalueringene til å ta kunnskapsbaserte veivalg på strategisk nivå», uttalte utviklingsministeren nylig i en aviskronikk.

For at dette skal bli noe mer enn fromme ønsker må det tas grep om å videreutvikle og styrke evalueringsevnen, både i forhold til den virksomheten Evalueringsavdelingen har ansvaret for, og i forhold til den desentraliserte evalueringsevnen. Evalueringsevnen må samspille med ledelsen for å få dette til.

Et mulighet er å benytte seg av innsikten og erfaringene som er gjort i de mange multilaterale utviklingsinstitusjonene og hos andre bilaterale givere for å styrke evalueringsevnen. Det vil innebære at det settes av tilstrekkelige personellmessige og økonomiske ressurser til å gjennomføre evalueringer på alle nivåer i bistandsadministrasjonen. Det innebærer også at prinsippene for god evalueringsevne etterleves. Dagens situasjon preges til en viss grad av et merkelig paradoks der Utenriksdepartementet de siste årene har hatt større oppmerksomhet på å stille krav om høy kvalitet på evalueringsevnen hos Norges multilaterale samarbeidspartnere enn i vår egen administrasjon.

Utarbeidelsen av en evalueringsevnepolitikk eller en evalueringsevnestrategi for hele evalueringsevnen, både den som foregår i regi av Evalueringsavdelingen og den som de gjøres i tilknytning til tiltak, programmer og prosjekter, kan være et virkemiddel for å styrke kompetansen, interessen for og bruken av funn og anbefalinger fra evalueringene. En evalueringsevnepolitikk er både et verktøy til å klargjøre roller og ansvar og til å beskrive standarder for evaluering. Herunder kvalitet på evalueringsevneprosesser og produkt, kommunikasjon av evalueringsevnefunn og bruk av evalueringer. De aller fleste multilaterale organisasjonene og nær alle OECD/DAC medlemslandene har en evalueringsevnepolicy. Norge er en av kun fire land som ikke har dette.

RAPPORTER FRA EVALUERINGSAVDELINGEN

Evaluering av informasjons- og kommunikasjonsvirksomhet i norsk bistands- og utviklingspolitikk

FOTO: SAIH - STUDENTENES OG AKADEMIKERNES INTERNASJONALE HJELPEFOND

RAPPORT 6/2017

Monolog eller dialog? Evaluering av informasjons- og kommunikasjonsvirksomhet i norsk bistands- og utviklingspolitikk

Eksterne konsulenter: Opinion A.S, Helge Rønning, Anne Hege Simonsen, Kristin Skare Orgeret

ISBN: 978-82-8369-033-0

BAKGRUNN

Evalueringen tar for seg informasjons- og kommunikasjonsvirksomheten som finansieres over bistandsbudsjettet. Det skjer gjennom to hovedkanaler: informasjonsstøtteordningen, som forvaltes av Norads avdeling for sivil samfunn, og kommunikasjonsvirksomheten i regi av Norads kommunikasjonsavdeling og Bistandsaktuelt. Det gjøres en rekke ulike aktiviteter gjennom disse to hovedkanalene. Den overordnede målsettingen for de ulike aktivitetene er å bidra til demokratisk deltakelse, kunnskap, åpenhet og diskusjon om utviklingssamarbeidet. Innretningen og finansieringen av informasjons og kommunikasjonsarbeidet har vært mye diskutert de senere årene.

FORMÅL

Formålet med evalueringen er å frambringe et kunnskapsgrunnlag for framtidige diskusjoner og beslutninger om dette arbeidet.

Evalueringen tar utgangspunkt i offentlig strategisk kommunikasjonsteori og utviklings-kommunikasjonsteori. Ut fra evalueringens faglige ståsted ble følgende kriterier valgt for vurderingen av aktørene i kommunikasjonsarbeidet:

- > Evne til å definere klare kommunikasjonsfaglige mål
- > Evne til å differensiere ulike (og relevante) målgrupper
- > Kommunikasjonsfaglig tradisjon og evne til å utforme egnede kommunikasjonstiltak
- > Om kommunikasjonstiltakene primært er monologiske eller dialogiske
- > Om mennesker og samfunn som berøres av utviklingspolitikken, er inkludert i den kommunikasjonsfaglige tenkningen og praksisen
- > Monitorering og systematikk i rapporteringsarbeidet

FUNN

Evalueringen finner at det som gjøres i begge de to hovedkanalene for utviklingsrelatert kommunikasjon, har en viktig funksjon i den utviklingspolitiske debatten og kunnskapsformidlingen. Arbeidsdelingen mellom ordningene fungerer godt, men framstår som noe tilfeldig.

Evalueringen finner at informasjonsstøtteordningen spiller en viktig rolle i å kommunisere om forhold i utviklingsland og aktuelle temaer knyttet til utviklingspolitikk, selv om det faller utenfor evalueringen å vurdere den langsiktige effekten av denne virksomheten.

Informasjonsstøtten

Organisasjonene som er med i støtteordningen, er svært ulike og forskjellige i sin innretning av kommunikasjonsarbeidet. Mens noen oppfatter kommunikasjonsarbeidet som en integrert del av sitt øvrige bistandsarbeid, er andre svært bevisste på hvilket budskap som skal formidles og hvilke målgrupper man ønsker å nå gjennom kommunikasjonsarbeidet.

Kravene til søknads- og rapporteringsprosessene er like for små og store organisasjoner og tiltak. Særlig for små organisasjoner og tiltak oppfattes de som unødvendig tunge. Søknadsskjemaene synes å rette seg mot sivilsamfunnsprosjekter snarere enn kommunikasjonsstiltak, og det er tydelig forvirring om begreper. Rapporteringsskjema mangler også kommunikasjonsfaglige indikatorer for å måle om man når målgruppene som ønsket. Evalueringen finner at muligheten for å søke om støtte til flerårige tiltak er positivt.

RORG fungerer som et interesse- og kompetanse organ for organisasjonene og dermed som et bindeledd mellom organisasjonene og Norad. Noen av organisasjonene er svært fornøyde med RORGs virke, andre er mer skeptiske og mener at det er et overflødig og fordyrende mellomledd. Evalueringen viser at forholdet mellom RORG og Norads avdeling for sivil samfunn er preget av uklarhet.

Norads kommunikasjonsarbeid

Norads kommunikasjonsarbeid vender seg til både svært brede offentligheter og til snevrere målgrupper gjennom svært profesjonell bruk av ulike kommunikasjonsplattformer. Kommunikasjonen fremstår riktignok ofte enveis, og det er spørsmål om hvor mye den bidrar til debatt. Det kan oppfattes som om de viktigste oppgavene er å informere om Norads virksomhet og å fremme direktoratets synspunkter når noen forsøker å reise debatt om dette.

Bistandsaktuelt benytter seg av flere medieplattformer fra trykket avis til Facebook og er en del av en klart definert deloffentlighet som i rapporten er kalt påvirkningsagenter og beslutningstakere. Evalueringen finner at Bistandsaktuelt bidrar til debatt, bringer ny innsikt og retter kritisk søkelys mot bistands- og utviklingspolitikken. Dette oppfattes som viktig ikke minst ut fra en generell oppfatning om at utviklingspolitiske emner nedprioriteres i de allmenne mediene.

FOTO: ALEKSANDER MYKLEBUST/NORAD

EVALUERINGSAVDELINGENS ANBEFALINGER

> For å klargjøre hensikten med, og arbeidsdelingen mellom de to hovedkanalene for det bistands- og utviklingsrelaterte kommunikasjons- og informasjonsarbeidet som finansieres over bistandsbudsjettet, bør det utarbeides et overordnet rasjonale for hele denne virksomheten.

> Informasjonsstøtten bør gis en klarere kommunikasjonsfaglig forankring. Det anbefales at denne tilskuddsordningen administreres på en annen måte enn de allmenne støtteordningene for sivilsamfunnsorganisasjoner i Norads avdeling for sivil samfunn. Ordningen kan enten administreres av et eget kommunikasjonsfaglig organ, eller ved at det knyttes kommunikasjonsfaglig kompetanse til forvaltningen av ordningen.

> Søknads- og rapporteringsprosesser for informasjonsstøtten bør få en klar kommunikasjonsfaglig innretning. Omfanget av søknads- og rapporteringsprosessene må reflektere ulikhetene mellom de aktuelle støttemottakerne. For små tiltak bør dette forenkles.

> Informasjonsstøtteordningens flerårige perspektiv bør opprettholdes som den generelle føringen for ordningen. I tillegg bør det settes av en mindre pott for ad hoc søknader for initiativer som ikke inngår i de langsiktige planene.

> RORGs berettigelse, rolle og funksjon bør vurderes i lys av en eventuell endring i administrasjonen av informasjonsstøtten.

> Kommunikasjonsvirksomheten i Norad bør styrkes når det gjelder dialog og resultatfokusering. Ikke minst på bakgrunn av tendensen til at utviklingspolitiske emner later til å nedprioriteres i de allmenne mediene, bør virksomheten til Bistandsaktuelt vektlegges.

Evaluering av styrking av urfolk og skogsavhengige lokalsamfunn gjennom støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner

FOTO: MARTE LID/NORAD

RAPPORT 7/2017

Real-time evaluation of NICFI: An evaluation of empowerment of indigenous peoples and forest dependent local communities through support to civil society organisations

Eksterne konsulenter: AECOM

ISBN: 978-82-8369-034-7

FOTO: MARTE LID/NORAD

BAKGRUNN

Regjeringens klima- og skoginitiativ (KoS) har anerkjent viktigheten av å styrke urbefolkninger og andre skogsavhengige befolkningsgrupper for å redusere avskoging. Denne evalueringen vurderer klima- og skoginitiativets støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med å styrke disse befolkningsgruppene. Evalueringen bygger på et utvalg av 13 prosjekter i Brasil, Peru og Indonesia.

FORMÅL

Hovedformålet med evalueringen er å avgjøre i hvilken grad støtte gjennom regjeringens klima- og skoginitiativ har ført til styrking av urfolk og skogsavhengige befolkningsgruppes rettigheter, og hvilke resultater som er oppnådd når det gjelder skogvern og forbedringer i levekår til de som lever av og i skogen.

FUNN

Klima- og skoginitiativet, Norad og flertallet av sivilsamfunnsorganisasjonene som mottar KoS-midler har en felles forståelse av at anerkjennelse av urfolks og skogsavhengige befolkningsgruppers territoriale rettigheter og tilgang til skogsprodukter og -tjenester er en avgjørende faktor i styrkingen av deres innflytelse. Styrking av deres innflytelse ses som et viktig middel for å redusere klimagassutslipp fra avskoging og skogforringelse.

Finansiell øremerking til temaområdet «Sikring av urfolks- og andre skogsavhengige befolkningsgruppers rettigheter og initiativer» har gjort klima- og skoginitiativet mer relevant for at initiativet kan nå sine egne målsettinger.

Flertallet av prosjektene har bidratt til å utvikle større bevissthet blant urfolk og skogsavhengige befolkningsgrupper om at deres deltakelse i politiske, juridiske og institusjonelle reformer er avgjørende for å sikre egne territoriale rettigheter og langsiktig tilgang til skogressurser. Men denne bevisstheten har ikke resultert i faktiske endringer hverken i politiske, rettslige eller institusjonelle reformer.

Sivilsamfunnsorganisasjoner for urfolk og skogsavhengige befolkningsgrupper viser i økende grad villighet og kapasitet til å håndtere bistand, men organisasjonene trenger å øke sin ledelseskompentanse.

I nesten alle tilfeller har sivilsamfunnsorganisasjoner fortsatt ikke prioritert overføring av ferdigheter til urfolk og skogsavhengige befolkningsgrupper slik at de selv kan få direkte tilgang til donorfinansiering og til å utvikle egne inntektsgivende tiltak fra skogsøkonomien.

Det er økende avhengighet, både mellom urfolk/skogsavhengige befolkningsgrupper og sivilsamfunnsorganisasjoner, og mellom sivilsamfunnsorganisasjoner og norsk finansiering.

Ingen av de evaluerte prosjektene kan for øyeblikket dokumentere reduksjoner i avskoging og forbedringer i levekår til tross for økt engasjement og styrking av befolkningsgruppene. Vurderingen av merverdien av KoS-tiltakene på landnivå er vanskelig, da flertallet av de undersøkte prosjektene ikke hadde rutiner for å rapportere om tematisk eller landspesifikk bruk av norsk finansiering.

Likestilling som et tverrfaglig mål er ikke realisert, og det er fravær av ungdomsdeltakelse i de evaluerte prosjektene.

ANBEFALINGER

Evalueringsavdelingens anbefalinger fra denne evalueringen ble inkludert i anbefalingen fra syntese-studien som er beskrevet på neste side. Denne studien har oppsummert de viktigste funnene identifisert i avdelingens egne evalueringer av initiativet i perioden 2009-2017, samt andre eksterne rapporter om initiativet.

Lærdommer og anbefalinger fra det norske klima- og skoginitiativet

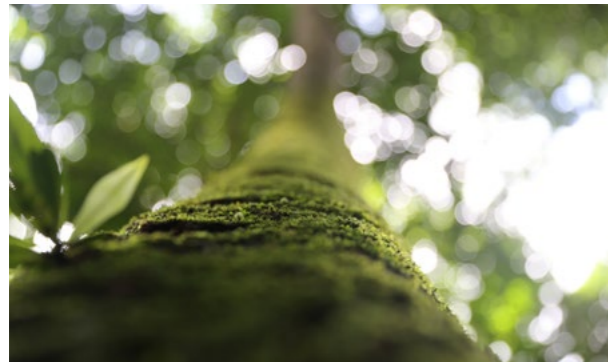

FOTO: MARTE LID/NORAD

RAPPORT 8/2017

Norway's Climate and Forest Initiative:
Lessons learned and recommendations

Eksterne konsulenter: AECOM

ISBN: 978-82-7548-035-4

FOTO: MARTE LID/NORAD

BAKGRUNN

Regjeringen lanserte sitt klima- og skoginitiativ (KoS) i desember 2007 med mål om å redusere utslipp fra avskoging og skogferringelse i utviklingsland (REDD+). Evalueringsavdelingen har fulgt initiativet siden 2009, og denne studien har oppsummert de viktigste funnene identifisert i avdelingens egne evalueringer frem til i dag, samt andre eksterne rapporter om initiativet. Arbeidet er gjennomført som en skrivbordstudie.

FORMÅL

Formålet med syntesen er å legge til rette for læring og dialog om hvordan klima- og skoginitiativet kan bli mer formåls- og kostnadseffektiv. Den er også ment som et innspill til arbeidet med å bygge offentlig tillit til initiativet både i Norge og i partnerlandene i lys av gjennomføring av Paris-avtalen om klimaendringer.

FUNN

Initiativet har spilt en betydelig rolle i å plassere klimagassutslipp fra avskoging og skogferringelse i tropisk skog i utviklingsland på internasjonal dagorden, inkludert dets forankring i Paris-avtalen.

Initiativets forsøk på å redusere risikoen forbundet med å være hovedsponsor av tiltak mot avskoging og skogferringelse, har bare delvis lyktes. KoS fortsetter å være hovedsponsor for REDD+.

Initiativets bruk av et bredt spekter av multilaterale og bilaterale kanaler reduserer muligheten til å utvikle en bestemt tilnærming tilpasset behov og kapasitet i hvert enkelt tiltaksland.

Initiativet og dets samarbeidspartnere har generelt hatt god kontakt med offentlige institusjoner med ansvar for miljøet i tiltakslandene. Dette har styrket skogvern i partnerland der avskogingen fortsatt er relativt lav.

Initiativet har bidratt betydelig til å engasjere det sivile samfunn i planleggingsprosesser, inkludert urfolk og andre skogsavhengige befolkningsgrupper, men lite i beslutningsprosesser. Det er utilstrekkelig fokus på å fremme ungdoms og kvinners deltakelse i planleggings- og beslutningsprosesser.

Initiativet har ikke fulgt opp framdrift på nasjonalt nivå i tilstrekkelig grad. Dette begrenser læring og muligheter til å tilpasse rapportering og mål til nasjonale prioriteringer.

Initiativet har forbedret sin kommunikasjonsstrategi de siste årene, inkludert informasjon om finansiering i alle partnerlandene. På grunn av manglende rapportering om konkrete resultater på landnivå er imidlertid innholdet i kommunikasjonen begrenset.

ANBEFALINGER

For å stimulere debatt og dialog om forbedring av klima- og skoginitiativets relevans, formåls- og kostnadseffektivitet, fremmer Evalueringsavdelingen følgende anbefalinger:

- > Initiativets tilnærming bør skreddersys for å støtte landespesifikke behov. Dette bør baseres på en behovsvurdering hvor det sentrale målet blir å integrere arbeid mot avskoging og skogferringelse i nasjonal politikk.
- > For å utvikle en mer landsspesifikk tilnærming bør KoS, i samråd med partnerland, støtte etablering av formelle nasjonale koordineringsmekanismer med deltakelse fra sivilt samfunn –særlig kvinner og ungdom, samt privat sektor for integrering av innsats mot avskoging –og skogferringelse i partnerland.
- > KoS bør etablere sin egen interne risikostyringsstrategi for gjennomføring og overvåking av planleggings- og klargjøringsfasen og senere fase når samarbeidsland har lyktes med å redusere klimautslipp og skal få betalt for utslippsreduksjoner fra skog.
- > KoS bør bruke nøkkelinformasjon fra hvert partnerland for å utarbeide standardiserte rapporter om framdrift, resultater og utfordringer for REDD + innsats på regionalt og globalt nivå for å skreddersy kommunikasjon om programmering, planlegging og implementering for å nå ulike målgrupper gjennom ulike medier.

Evaluering av norsk støtte til utdanning i krise og konflikt gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner

FOTO: KEN OPPRANN/NORAD

RAPPORT 9/2017

Realising Potential: Evaluation of Norway's Support to Education in Conflict and Crisis through Civil Society Organisations

Eksterne konsulenter: The KonTerra Group

ISBN: 978-82-7548-036-1

FOTO: NRC/CHRISTOPHER HERWIG

BAKGRUNN

Utdanning for barn som er rammet av krise og konflikt har vært et prioritert tema i norsk humanitær bistand over tid, i stor grad drevet fram og satt på den utviklingspolitiske agendaen av spesielt to sivilsamfunnsorganisasjoner, Redd Barna og Flyktningshjelpen. Stortingsmelding nr. 25 (2013-2014) *Utdanning for utvikling* løfter fram utdanning i krise og konflikt som én av tre hovedprioriteringer i norsk utdanningsbistand.

FORMÅL

Formålet med evalueringen har vært å dokumentere resultatene av norsk bistand til utdanning i krise og konflikt gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner, og hvilke faktorer som positivt (og negativt) påvirker resultatoppnåelse, for å bidra til å forbedre fremtidig innretning av norsk støtte til feltet. Evalueringen dekker perioden 2008-2017.

FUNN

Innsatsen er relevant for de humanitære behovene. Tiltakene er tilpasset/basert på nasjonale eller regionale behovsanalyser og planer, koordinert på landnivå, og har på ulike måter inkludert kriserammede og lokalsamfunn i responsen. Innsatsen har vært relevant for norske målsettinger for utdanningsbistanden i perioden.

Støtten har bidratt til betydelig økning i antall barn som går på skolen. Avhengig av mulighetsrommet, spesielt hvilken rolle nasjonale myndigheter ønsker at frivillige organisasjoner skal spille, bidrar organisasjonene til økt tilgang og bedre kvalitet, både

i offentlig skole og gjennom ulike former for ikke-formell utdanning. Spekteret av innsats er derfor stort.

Tall for de siste fire år viser at organisasjonene per år har støttet 45 000 barn med utdanning i Somalia og 23 000 i Sør-Sudan med norske midler. Mer enn henholdsvis 20 000 og 18 000 barn per år fikk utdanning gjennom godkjente ikke-formelle skoletilbud i Libanon og Jordan. Rapportert kursing av lærere og utdanningspersonell utgjør samlet mer enn 3 800 i Somalia; mer enn 3 300 i Sør-Sudan; 957 i Libanon og 867 i Jordan. Organisasjonene har også bidratt med rehabilitering og bygging av klasserom og distribusjon av læremateriell.

Organisasjonene har bidratt til å forbedre kapasiteten til utdanningsmyndighetene, spesielt i Somalia, hvor de også har bistått med utvikling av policy og planer, monitoreringssystemer, samt kapasitetsbygging av lokale utdanningskomiteer. I Libanon og Jordan har organisasjonene levert ulike støttefunksjoner rundt de offentlige skolene for å sikre trygg skolevei, leksehjelp, sosiale aktiviteter og kampanjer for å få syriske barn skrevet inn i skolen. De har også levert ikke-formelle utdanningstilbud sertifisert av myndighetene, og bidratt faglig ved at noen av disse tilbudene har bygget på løsninger utviklet av norske organisasjoner.

Evalueringen finner altså at det oppnås mange gode resultater. Den finner imidlertid at det er potensial for å oppnå mer dersom innsatsen fra norsk side ble sett i sammenheng og koordinert bedre. Resultatene som oppnås står i stor grad 'hver for seg' og ikke som del

av en mer helhetlig norsk innsats. Det mangler tydelige prioriteringer for den norske støtten i hvert enkelt land, og det gjøres i liten grad analyser av samlet innsats per land som grunnlag for beslutninger om støtte. Oversikten over innsatsen på landnivå er dermed begrenset.

Finansieringen er i for stor grad preget av kortsiktighet som er lite tilpasset tiltak innenfor utdanning, selv om det er inngått flere langsiktige avtaler de siste årene. Tiltakene finansieres både med humanitære midler og midler til langsiktig utvikling.

Evalueringen finner videre at resultater som oppnås kan bli synliggjort på en bedre måte enn det som blir gjort i dag gjennom forsterkede krav til monitorering, evaluering og rapportering. For det første er det vanskelig å si noe samlet om resultatene av støtten til frivillige organisasjoners innsats innenfor utdanning i krise og konflikt fordi organisasjonene rapporterer på ulike mål og måter. For det andre finner evalueringen at indikatorene som brukes er for kvantitativt orienterte.

På samme måte finner evalueringen at rapporteringen om sårbare grupper fokuserer mest på inkludering i form av antall. Innarbeiding av kjønnsperspektivet, for eksempel i innholdet i undervisningen og påvirkning av strukturelle forhold, er det lite dokumentasjon på. Kontekstspesifikke sårbare grupper har i stor grad vært opp til organisasjonene å definere og fanges ikke systematisk opp i rapporteringen.

Det stilles begrensede krav til uavhengig evaluering og systematisk læring i den norske innsatsen. Evalueringen finner lite dokumentasjon for, ut over det enkelte tiltak, at Utenriksdepartementet eller Norad søker å bidra til å systematisere kunnskap og erfaring på feltet som grunnlag for fremtidig beslutningstaking.

ANBEFALINGER

På bakgrunn av evalueringen anbefaler Evalueringsavdelingen at Utenriksdepartementet bør:

- > Klargjøre målsettinger og prioriteringer for utdanningsstøtten gjennom frivillige organisasjoner for viktige satsningsland, på tvers av ulike budsjettposter.
- > Klargjøre forventninger til innretningen av arbeidet med utdanning for sårbare grupper i det enkelte land.
- > Øke bruken av flerårig finansiering mer tilpasset formålet og tiltakenes natur.
- > Legge til rette for mer systematisk læring og bruk av kunnskap og erfaringer for fremtidig innretning av støtten.

Evaluering av norsk støtte til styrking av sivilt samfunn i utviklingsland

FOTO: GUNNAR ZACHRISEN/BISTANDSAKTUELT

RAPPORT 1/2018

From Donors to Partners? Evaluation of Norwegian Support to Strengthen Civil Society in Developing Countries through Norwegian Civil Society Organisations

Eksterne konsulenter: Chr. Michelsens Institutt (CMI), Nordic Consulting Group (NCG) og Ternström Consulting, nasjonale konsulentar frå Etiopia, Uganda og Nepal.

ISBN: Rapport: 978-82-8369-048-4 Vedlegg/Annexes: 978-82-8369-049-1 Evaluation Brief: 978-82-8369-050-7

FOTO: GUNNAR ZACHRISEN/BISTANDSAKTUELT

BAKGRUNN

Støtte til sivilt samfunn i utviklingsland utgjør ein viktig del av norsk utviklingssamarbeid. Om lag 20 prosent av den totale bistanden blir brukt på støtte til eller via sivilt samfunn. Denne evalueringa er avgrensa til å sjå på støtteordninga som har som målsetting å styrke sivilt samfunn i utviklingsland gjennom norske sivilsamfunnsorganisasjonar og deira lokale partnerar. Denne støtteordninga er forvalta av Norad og er den viktigaste finansieringskjelda for det langsiktige utviklingssamarbeidet mellom representantar for det sivile samfunn i Noreg og deira partnerar i utviklingsland. I evalueringsperioden har andelen som denne støtta utgjør av det norske bistandsbudsjettet, halde seg konstant på 4-5 prosent, men i kroner er støtta nærast dubla.

FORMÅL

Føremålet med evalueringa er å gi informasjon som kan nyttast til å betre framtidig norsk bistand til styrking av sivilt samfunn i utviklingsland.

FUNN

Regelverket for støtteordninga

Gjeldande regelverk for den norske støtta til styrking av sivilt samfunn i utviklingsland opnar opp for eit stort mangfald både når det gjeld formål og målsetting for støtta. Dette mangfaldet fører ifølgje rapporten til eit spenningsforhold mellom målsettingar knytt opp mot styrking av sivilt samfunn og demokratisering og meir målbare målsetjingar knytt opp mot levering av tenester i tråd med norske politiske prioriteringar, for eksempel innan utdanning og helse.

Relevans

Støtteordninga til styrking av sivilt samfunn er stort sett relevant i forhold til lokale behov, prioriteringar og muligheter. Evalueringa finn og at støtta er i tråd med tematiske prioriteringar i norsk utviklingssamarbeid og gjeldande regelverk for støtteordninga.

Resultat

Bistanden gjennom støtteordninga gir resultat. Norske organisasjonar kan dokumentere at støtta til lokale partnerar har ført til konkrete forbetringar for målgruppene ved at desse har fått tilgang til tenester innanfor helse, utdanning, landbruk og mikrokreditt. Utfordringane som rapporten peikar på er at tenestene når relativt få personar og at suksessen til enkeltprosjekta ikkje får ein vidare effekt.

Støtta har styrka dei lokale partnerane si evne til rettighetsbasert pådrivararbeid, men pådrivararbeidet skjer primært lokalt og regionalt og har i liten grad medverka til endringar på nasjonalt nivå.

Norske sivilsamfunnsorganisasjonar bidrar med verdi for dei lokale partnerane sine utover finansielle bidrag. Den meirverdien som hyppigast blir dokumentert er at dei norske organisasjonane byggjer administrativ kapasitet hos partnerane inkludert kapasitet til å rapportere om resultat og å oppfylle krav frå givarar. Utover dette finn rapporten at dei fleste norske organisasjonane er svake på å dokumentere kva meirverdi dei tilfører partnerskapet.

Svak bærekraft

Dei fleste lokale partnerane har kapasitet, kunnskap og styrke til å drive arbeidet sitt sjølv, men er finansielt avhengig av samarbeidet med dei norske organisasjonane. For å betre berekrafta tilrår rapporten at det blir sett i verk tiltak for å styrke eigarskapet blant dei lokale partnerane. Eksempel på slike tiltak er å bygge ned asymmetrien i maktforholdet ved å la dei lokale partnerane forvalte ein større del av den finansielle støtta sjølv og at samarbeidet med dei norske sivilsamfunnsorganisasjonane fokuserer på å bygge tematisk fagkompetanse samt utveksling av erfaringar mellom organisasjonane. Fleirårig kjernestøtte til drifta av dei lokale organisasjonane er og eit forslag i rapporten for å styrke det lokale eigarskapet og berekrafta av støtteordninga.

Av tiltak som ikkje er med på å styrke det lokale eigarskapet er i følgje rapporten dei stadig meir uttalte norske tematiske prioriteringane samt krav om dokumentasjon av resultat. Denne utviklinga har ifølgje rapporten forsterka asymmetrien i maktforholdet. Dei norske tematiske prioriteringane er ikkje nødvendige dei same hos dei lokale partnerane, men når desse er avhengige av eksternt finansiering for å drive arbeidet sitt kan dette føre til at dei lokale partnerane både tilpassar aktivitetane og mandata sine i forhold til kva det er ressursar til og kva som er enklast å måle/rapportere resultat på.

Manglande koordinering

Evalueringa finn att den norske støtta til styrking av sivilt samfunn i utviklingsland er ei av fleire støtteordningar til sivilt samfunn i norsk bistand, men at støtteordninga i liten grad blir samordna med dei andre støtteordningane. For at støtta skal brukast mest mogeleg strategisk/få best mulig effekt tilrår rapporten at støtta samordnast med andre norske støtteordningar. Rapporten meiner dette kan gjerast på landnivå ved at dei ulike støtteordningane som blir forvalta av Norad, UD og ambassadane blir koordinert.

ANBEFALINGAR

Evalueringsavdelinga har tilrådd følgjande oppfølging av rapporten:

- > Formålet og målsettingane med støtteordninga bør spissast. Det er behov for å skilje mellom målsettingar knytt opp mot gjennomføring av norske tematiske prioriteringar og målsettingar knytt opp mot styrking av sivilt samfunn og demokratisering.
- > Berekrafta av støtteordninga bør betrast inkludert tiltak for å styrke lokalt eigarskap.
- > Støtteordninga bør koordinerast med andre norske støtteordningar for å sikre best mulig effekt av den samla bistanden.

Evaluering av den norske bistandsadministrasjonens praktisering av mål- og resultatstyring

FOTO: NORAD/FREDRIK NAUMANN/FELIX FEATURES

RAPPORT 4/2018

Evaluation of the Norwegian Aid Administration's Practice of Results-Based Management

Eksterne konsulenter: Itad i samarbeid med Chr. Michelsens Institutt

ISBN: 978-82-8369-053-8

FOTO: NORAD/FREDRIK NAUMANN/FELIX FEATURES

BAKGRUNN

Mål- og resultatstyring har vært det overordnede styringsprinsippet i staten siden midten av 1980-tallet. Enkelt sagt innebærer det at overordnede, politisk fastsatte mål for den enkelte virksomhet skal konkretiseres på en slik måte at resultatene kan måles, vurderes og følges opp gjennom nødvendige utviklings- og forbedringstiltak.

Til tross for den lange historiske bakgrunnen, sliter mange virksomheter med å få til denne måten å styre på. Problemer oppstår både hvis mål- og resultatstyringen blir for rigid og hvis den blir for avslappet. En fare ligger i å skulle telle alt, en annen i å kun basere seg på tillit og fleksibilitet. Den største fallgruven ligger kanskje i å betrakte mål- og resultatstyring mest som et system der alt kan kvantifiseres og aggregeres. Flere av avdelingens evalueringer har kommet med funn som kan tyde på at også bistandsadministrasjonen har utfordringer knyttet til mål- og resultatstyring. Blant annet har gjentatte evalueringer vist svakheter når det gjelder strategisk styring og evne til å dokumentere resultater. Samtidig har bistandsadministrasjonen blitt kritisert for å sette stadig strengere krav til rapportering.

FORMÅL

Formålet med evalueringen er å forbedre mål- og resultatstyringen i bistandsadministrasjonen ved å dokumentere hvordan mål- og resultatstyring praktiseres, identifisere sterke og svake sider inkludert områder som kan forbedres. Med bistandsadministrasjonen menes Utenriksdepartementet og Norad.

FUNN

Hovedkonklusjonen i rapporten er at mål- og resultatstyringen i den norske bistandsadministrasjonen er mangelfull. Nåværende praksis bidrar sannsynligvis ikke til bedre bistand.

En svakhet ved dagens praksis er at bistandsadministrasjonen har fokus på å kreve resultatdata fra partnere, men mindre oppmerksomhet på hvordan informasjonen skal analyseres og brukes. Konsekvensen er at det benyttes store ressurser til å samle inn store mengder informasjon som ikke nødvendigvis brukes. I tillegg betyr manglende bruk at man mister muligheten til å justere porteføljer (valg av tiltak og partnere) og overordnede strategier for å sikre måloppnåelse.

Evalueringsteamet finner videre at ingen av forutsetningene for at mål- og resultatstyring skal fungere er helt til stede i bistandsadministrasjonen:

- > Administrasjonen uttrykker at de er usikre på hvor god kvaliteten på resultatdata er.
- > Resultatinformasjonen foreligger bare delvis til rett tid, og den foreligger ikke i rett form til å kunne brukes i beslutninger.
- > Administrasjonen har ikke kompetanse eller tid til å samle inn og sammenstille data, og verktøy for å gjøre dette foreligger bare delvis.
- > Utenriksdepartementet og Norad mangler en læringskultur.

Underliggende årsaker som trekkes frem er:
 - > Ledelsen fronter ikke mål- og resultatstyring.
- > Det finnes ikke en enhetlig forståelse av hva mål- og resultatstyring er for noe. Praksis er derfor ulik når det gjelder tolkning og utøvelse.

ANBEFALINGER

Mål- og resultatorientering handler primært om styring, og derfor er det viktig at ledelsen på embetsnivå i Utenriksdepartementet og Norad fronter resultatorientering og læring. I arbeidet med å bedre bruk av resultatinformasjon i strategisk styring, er det verdt å merke seg at litteratur på feltet viser at tilskuddsmottakere kan endre atferd når resultatinformasjon får økonomiske konsekvenser. De kan for eksempel endre fokus på prosjektene for å maksimere tilskudd, selv om dette kanskje ikke gir de beste prosjektene. Dette betyr at man jevnlig må revurdere hvordan man skal praktisere mål- og resultatstyring.

Evalueringsavdelingen foreslår at Utenriksdepartementet og Norad vurderer følgende:

- > Tydeliggjøre ansvaret for å operasjonalisere og konkretisere de politiske målsettingene i utviklingspolitikken.
- > Forbedre styring av porteføljer. Alle porteføljer bør ha en klar programlogikk og tydelige målsetninger. Evalueringer bør benyttes systematisk for å vurdere i hvilken grad man oppnår resultater på porteføljenivå.
- > Tydeliggjøre formål og bruk av resultatinformasjon for å sikre at forvaltningen kun krever nødvendig resultatinformasjon. Hvilken resultatinformasjon som skal kreves av partnere bør revurderes med jevne mellomrom for å forhindre uintenderte effekter.

Hvordan påvirker skatteavtaler mobilisering av skatteinntekter i utviklingsland?

FOTO: JAN SPEED/BISTANDSAKTUELT

RAPPORT 7/2018

International tax agreements and domestic resource mobilisation: Norway's treaty network with low-income countries in Africa

Eksterne konsulenter: Lindelwa Ngwenya, African Tax Institute, University of Pretoria

ISBN: 978-82-8369-057-6

FOTO: MARTE LID/NORAD

BAKGRUNN

Rapporten ser på hva slags skatteavtaler Norge har med lavinntektsland og vurderer hvordan slike avtaler kan påvirke vertslandenes skatteinntekter, hva vertslandene kan gjøre selv for å øke skatteinntektene sine og hva investorenes hjemland, inkludert Norge, kan gjøre for å forbedre vertslandenes evne og muligheter til å øke skatteinntektene sine.

FORMÅL

Formålet med studien er to-delt: å forstå hvordan de sentrale bestemmelsene under Norges bilaterale skatteavtaler kan påvirke utviklingslandenes evne til å øke skatteinntekter og å trekke lærdommer for å forbedre vertslandenes evne og muligheter til å oppnå økte skatteinntekter.

FUNN

- > Bruk av skatteavtaler motiveres først og fremst av vertslandets ønske om å stimulere utenlandske investeringer gjennom å fjerne dobbeltbeskatning, selv om erfaringsgrunnlaget for en slik sammenheng mellom inngåelse av skatteavtaler og økning i utenlandske investeringer ikke er entydig.
- > De fleste av de bilaterale skatteavtalene Norge har med afrikanske lavinntektsland, følger modellen til organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), og ikke FNs modell som er mer gunstig sett fra størrelse på inntekter som kan skattlegges i utviklingsland. Den utstrakte bruken av OECD-modellen, kan delvis forklares med at et flertall av avtalene er gamle og kan være modne for reforhandling.

> Et flertall av Norges avtalepartnere i Afrika har innført bestemmelser for å hindre skattemotivert prising av transaksjoner mellom nærstående selskaper – såkalt internprising som innebærer at overskudd flyttes til land med lav skatt.

> Et flertall av Norges avtalepartnere i Afrika har fortsatt ikke innført effektive bestemmelser for å hindre utenlandske selskapers skattemotiverte bruk av gjeldsfinansiering for å dra nytte av rentefradrag.

> Faktiske virkninger av skatteavtaler på vertslandenes skatteinntekter er bestemt av samspill mellom ulike regelsett - nasjonalrett i vertsland, skatterett i utenlandske investorens hjemland og eventuell skatteavtale mellom vertsland og investorens hjemland. Utenlandske investorer kan utnytte ulike regelsett for å oppnå skattebesparelser.

> Dagens regler om skattelegging av kapitalinntekter er mangelfulle. Skattefritak i hjemland for de bistandsfinansierte offentlig eide fondene, samt mangelfull skattelegging av kapitalinntekter i vertsland, bidrar til tap av skatteinntekter for vertslandene.

ANBEFALINGER / LÆRDOMMER

- > Utviklingslandenes stilling i dagens skatteavtaler bør styrkes.
- > Utviklingsland bør prioritere endringer for å tette smutthull i nasjonalrett som kan redusere vertslandenes skatteinntekter.
- > Regelverk for beskatning av kapitalinntekter bør revurderes. Dette gjelder spesielt skattefritak for de bistandsfinansierte, offentlig eide institusjonene for utviklingsfinans, som for eksempel Norfund, Swedfund, Finfund.

Hvordan få til større åpenhet om dilemma i skjæringspunktet mellom utviklingspolitikk og annen norsk politikk?

FOTO: KEN OPPRANN/NORAD

RAPPORT 8/2018

Evaluation of Norwegian efforts to ensure policy coherence for Development

Eksterne konsulenter: Forskningsstiftelsen Fafo i samarbeid med Institutt for fredsforskning (PRIO)

ISBN: 978-82-8369-055-2

FOTO: KEN OPPRANN/NORAD

BAKGRUNN

Norsk utviklingspolitikk har som formål å styrke og fremme utviklingslandenes interesser og utvikling. Annen norsk politikk har som formål å fremme norske interesser. I skjæringspunktet mellom utviklingspolitikk og andre politikkområder kan det oppstå dilemma: Det som tjener Norges interesser, kan ha negativ effekt for utviklingsland og omvendt. Evalueringen ser på hvilke mekanismer Utenriksdepartementet har etablert for å sikre at norske interesser ikke motvirker globale utviklingsmål – med andre ord – for å sikre at norsk politikk er samstemt for utvikling.

Samstemthet betyr å se bredere på hva som påvirker utviklingslandenes utvikling utover såkalt utviklings-samarbeid. Dette betyr at norske politiske virkemidler skal støtte opp om hverandre og at de ulike politikfeltene (som for eksempel handel, migrasjon, investeringer, klimaendringer og sikkerhet) skal dra i samme retning som utviklings- og bistandspolitikken. Samstemthet går dermed på tvers av departementer og inkluderer koordinering med andre nasjonale og internasjonale aktører.

Norge har forpliktet seg til samstemthet ved flere anledninger, senest i Solberg-regjeringens Jeløya-plattform. Norge har også forpliktet seg til 2030-agendaen hvor det er et bærekraftsmål knyttet til å sikre samstemthet. Rapporten fra samstemthetskommissjonen i 2008 (NOU 14) brukes som grunnlag for evalueringen.

FORMÅL

Evalueringen ser på perioden 2008-2017. Formålet med evalueringen er å bidra til økt kunnskap om:

- > Initiativ Utenriksdepartementet og andre norske aktører har etablert for å sikre samstemthet.
- > Dilemma som har oppstått som følge av motsetninger mellom globale utviklingsmål og andre norske mål.
- > Hvordan norsk innsats for å sikre samstemthet ser ut i praksis i ett land. Myanmar brukes som eksempel, delvis fordi et økende antall aktører – både tradisjonelle og ikke-tradisjonelle utviklingsaktører, har hatt et stadig større engasjement i landet de siste årene.

FUNN

Evalueringen konkluderer med at Utenriksdepartementet har et uklart mandat for å sikre samstemthet. Etter anbefalingene fra samstemthetskommissjonen i 2008, ble noe av ansvaret lagt til Utenriksdepartementet, men Utenriksdepartementets evne til å håndtere dilemma både utfordres og begrenses av sektoransvaret innen sentralforvaltningen. Ettersom Utenriksdepartementet ikke har sanksjonsmuligheter overfor andre departementer, kan de ikke «tvinge» disse til å rapportere om potensiell ustemthet og dilemma som oppstår. Mangelen på institusjonaliserte arenaer for samarbeid mellom departementer gjør arbeidet for samstemthet utfordrende.

Den eneste formelle mekanismen for å sikre samstemthet i dag, er en årlig rapport om norsk

samstemthet som er vedlegg til statsbudsjettforslaget til Stortinget. Denne ble etablert etter en anbefaling fra samstemthetskommissjonen i 2008 om å årlig rapportere «om de samlede effekter og resultater av norsk politikk i forhold til de utviklingspolitiske målene». Formålet er å rapportere hva som gjøres for å sikre at ulike politikkområder bidrar til utvikling i fattige land. Rapportene adresserer derfor ikke hoveddilemmaene mellom utviklingspolitikk og andre områder. At rapporten har ulikt fokus fra år til år gjør det heller ikke mulig å måle grad av samstemthet over tid.

Norske aktører har håndtert ulike dilemma fra «sak-til-sak». Den norske responsen karakteriseres dermed som reaktiv snarere en proaktiv, gjerne utløst av press fra eksterne aktører, som for eksempel fra det norske sivilsamfunnet og politiske partier i opposisjon.

Det er særlig tre dilemma som utmerker seg:
> avhengigheten av inntekt fra olje og gass, og erklært støtte til å redusere klimaendringer.

> å beskytte norsk jordbruk, og å øke import fra lav- og mellominntektsland.

> å opprettholde norske sikkerhetsinteresser og å fremme menneskerettigheter.

Den uformelle og fleksible norske handlemåten reflekteres også på landnivå i Myanmar. Evalueringsteamet fant få styringssignaler i årlige instruksjoner og tildelingsbrev til ambassaden fra Utenriksdepartementet i perioden 2008-2017. Det er i stor grad

opp til ambassaden å håndtere eventuell ustemthet mellom nye politiske føringer, eksisterende strategier og lokale forpliktelser.

ANBEFALINGER

Utenriksdepartementet bør etterstrebe mer formalisering for å sikre et bedre kunnskapsgrunnlag om utfordringer og dilemma som oppstår i spennet mellom utviklingspolitikk og andre norske interesser:

> Det anbefales at det nye Samstemthetsforumet (lansert i April 2018) sammensettes bredt med forskere, representanter fra sivilsamfunnet og private aktører. Mandatet for forumet bør omfatte ansvar for å initiere en åpen og offentlig debatt om dilemmaer knyttet til samstemthet. Forumets faglige og politiske uavhengighet bør sikres.

> Det anbefales at Samstemthetsforumet får i oppdrag å utarbeide en uavhengig, årlig gjennomgang av dilemma i spenningsfeltet mellom norske interesser og globale utviklingsmål. Gjennomgangen bør legges frem tidlig på året, og følge en metode som gjør det mulig å måle progresjon fra år til år. Basert på gjennomgangen, bør forumet utarbeide et sett med anbefalinger. De berørte departementene bør inviteres til å kommentere på gjennomgangen og anbefalingene før disse fremlegges Utenriksdepartementets politiske ledelse.

> Det anbefales at ambassadene systematisk rapporterer til Utenriksdepartementet om dilemma i skjæringspunktet mellom utviklingspolitikk og annen norsk politikk.

Landrapporter om bistandsinnsats i fokusland

BAKGRUNN

De ni landrapportene som omtales over de neste sidene, inngår i en rapportserie fra Evalueringsavdelingen – Country Evaluation Briefs (CEB). Disse rapportene samler og oppsummerer funn fra allerede eksisterende evalueringer og andre relevante rapporter fra utvalgte fokusland. Avdelingen startet arbeidet i 2016, og har til sammen fullført tolv rapporter.

FORMÅL

Formålet med rapportene er å presentere relevant kunnskap om norske og internasjonale givers bistandsinnsats på landnivå ved å systematisere funn fra eksisterende evalueringer og andre relevante dokumenter publisert i perioden 2010-2017. Tiltente brukere av rapportene er medarbeidere i utenriks-tjenesten, og deres samarbeidspartnere.

I referanselisten til landrapportene finnes det direkte lenker til de underliggende evalueringsrapportene og andre relevante dokumenter.

BRUKERUNDERSØKELSE

Evalueringsavdelingen har som nevnt til nå produsert 12 landrapporter. For å få en bedre forståelse av bruken og nytten av denne publikasjonsserien har evalueringsavdelingen gjennomført en brukerundersøkelse blant målgruppen for serien - ansatte i Utenriksdepartementet, Norad, ambassader og norske sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med de aktuelle landene. Brukerundersøkelsen inkluderer en survey og noen dybdeintervjuer.

Brukerundersøkelsen viser at målgruppen for serien er positive til landrapportene. Over halvparten av de som deltok i undersøkelsen mener landrapportene er nyttige og relevante for arbeidet sitt, de har stor tiltro til innholdet i rapportene og anser rapportene som oversiktlige og lette å lese.

Brukerundersøkelsen viser likevel at det er et behov for å tydeliggjøre formål og brukergrupper. For eksempel ble det stilt spørsmål om landrapportene er bedre egnet for personer/organisasjoner som i utgangspunktet ikke har så stor kunnskap om de aktuelle landene enn de som er tenkt som primær-bruikergruppen altså ansatte i Utenriksdepartementet, Norad og ved ambassadene som arbeider med de aktuelle landene.

Innspillene fra brukerundersøkelsen vil bli brukt til å avgjøre hvorvidt det skal utarbeides ytterligere landrapporter og eventuelt hvilke endringer som i så fall bør gjøres i innhold og format for å øke nytteverdien av rapportene.

Landrapport: Somalia

FOTO: TOBIN JONES/AMISOM PHOTO/FICKR

RAPPORT 3/2017

Country Evaluation Brief Somalia/
Evaluation Portrait Somalia

Eksterne konsulenter: Chr. Michelsens Institutt (CMI)

ISBN: 978-82-7548-848-8

KONTEKST

Somalia preges av politisk ustabilitet og en vanskelig sikkerhetssituasjon, svake føderale institusjoner og konflikt mellom føderale og regionale myndigheter. Samtidig vedvarer en intens voldelig konflikt mellom islamistiske grupperinger og staten, klankonflikt og en vanskelig humanitær situasjon for store deler av befolkningen. Regionale aktører er tungt involvert, både politisk og som bistandsaktører.

BISTANDSINNSATS

Bistanden til Somalia økte frem til 2011, og har siden ligget relativt stabilt på omkring USD 1,4 milliarder årlig fra vestlige givere. Bistanden utgjør drøyt 20 prosent av brutto nasjonalinntekt. En stor andel går gjennom multilaterale kanaler, men fra 2015 økte også andelen kanalisert gjennom myndighetene. Ikke-vestlige givere som Tyrkia, Qatar og De forente arabiske emirater, utgjør en stor andel av samlet bistand. I tillegg kommer omfattende private overføringer.

FUNN

Den humanitære innsatsen i Somalia, som preges av vanskelig tilgang til mottakerne, ikke minst på grunn av sikkerhetssituasjonen, har ført til stor avhengighet av partnere på bakken, lav grad av kontroll med distribusjon og alvorlige korrupsjonsutfordringer.

Sikkerhets- og stabiliseringsarbeidet preges av manglende koordinering og samhandling mellom ulike bistandsaktører, og mellom myndighetene og givene. Det britisk-initierte *Somalia Stability Programme* bidro imidlertid til å fremme stabilisering og gryende

statsbygging gjennom støtte til myndighetenes program for opprettelse av føderale delstater og rehabiliteringstiltak i distrikter frigjort fra Al Shabaab.

Ulike fondsordninger har oppnådd ujevne resultater. *The Somalia Humanitarian Fund* (tidligere *Common Humanitarian Fund*) har vært viktig for mange lokale humanitære organisasjoner. Fondet får ros for å utfylle andre innsatser på en god måte, samt for inkludering og gjennomsiktighet. Treg distribusjon, manglende forutsigbarhet og svake anti-korrupsjonsmekanismer er blant svakhetene. *The Central Emergency Response Fund* roses for rask respons etter sultkrisen i 2011 og støtte til underfinansierte kriser. *The Somalia Reconstruction and Development Facility* (SDRF) er både et koordineringsorgan og et finansieringsinstrument. Etter en treg oppstart er fondet gradvis blitt mer effektivt.

Bistandstiltak for kvinners rettigheter og likestilling har vært fragmentert, og har i liten grad klart å øke kvinners grad av deltakelse eller redusere den høye forekomsten av vold mot kvinner.

The Financial Governance Committee, som ble nedsatt som et felles redskap for myndigheter og givere for å styrke finansielt styresett og bekjempe korrupsjon, har fått ros for å ha skapt et rom for uavhengig rådgivning vedrørende anskaffelser, skattesystemer og tilbakeføring av midler fra utenlandske konti. Det norsk-initierte *Special Financing Facility* bidro til rask utbetaling av lønninger til myndighetsansatte, samt støtte til lokale utviklingsprosjekter i regi av myndighetene.

Landrapport: Malawi

FOTO: KEN OPPRANN/NORAD

RAPPORT 4/2017

Country Evaluation Brief Malawi/ Evaluation Portrait Malawi

Eksterne konsulenter: Chr. Michelsens Institutt (CMI)

ISBN: 978-82-7548-849-5

KONTEKST

Malawi har vedvarende og alvorlige fattigdomsutfordringer, lav økonomisk vekst og manglende demokratisk utvikling. Til tross for formelt demokratiske institusjoner har ikke det politiske systemet klart å generere økonomisk transformasjon, vekst og fattigdomsreduksjon. Malawi var nummer 170 av 186 land på FNs utviklingsprogramms Indeks for menneskelig utvikling i 2016.

BISTANDSINNSATS

Malawi mottok i perioden 2010-15 ca. USD 1 milliard i årlig bistand, i første rekke fra givere som USA, Storbritannia, Verdensbanken, samt EU og Det globale fondet for bekjempelse av AIDS, tuberkulose og malaria. Bistanden utgjorde ca. 17 prosent av bruttonasjonalinntekten i 2015. Bistanden, og i særlig grad budsjettstøtten, har variert med givernes vekslende tiltro til myndighetene, for eksempel i forbindelse med korrupsjonsskandaler som «Cashgate» i 2013.

FUNN

Bistandsinnsatsen i Malawi kan vise til gode resultater innen helse og utdanning, samt på områder som infrastruktur og jordbruk. Innsats mot malaria har trolig bidratt til en betydelig nedgang i dødelighet for barn under fem år, mens lærerutdanning og innsats for jenters skolegang har bidratt til økt leseferdighet og kjønnsbalanse med hensyn til innrullering i skolen.

Evalueringene finner at bistandstiltak innen jordbrukssektoren har bidratt til økte inntekter for lavinntekts-husholdninger og økt produktivitet. Samtidig vises det til at sektoren har stagnert, og at det er behov for jordfordeling og bedre rammebetingelser for jordbrukssektoren.

Evalueringene finner videre at Malawis økonomi er for ensidig jordbruksrettet, med behov for flere ben å stå på. Potensialet er stort innen industri – herunder foredling av jordbruksprodukter – samt innen fiskeri og fiskeoppdrett, skogbruk, gruvevirksomhet, vannkraft og turisme. Tjenesteleveranser har hatt begrenset bærekraft, særlig på grunn av myndighetenes manglende evne og vilje til å påta seg et større ansvar. Bistandsinnsatsen innen godt styresett og styrking av myndighetenes kapasitet til å levere tjenester har ikke lyktes i å gjøre Malawis politiske system til et effektivt redskap for tjenesteleveranser og policyutvikling.

Landrapport: Palestina

FOTO: KEN OPPRANN/NORAD

RAPPORT 5/2017

Country Evaluation Brief Palestine/ Evaluation Portrait Palestine

Eksterne konsulenter: Chr. Michelsens Institutt (CMI)

ISBN: 978-82-7548-850-1

KONTEKST

Signeringen av Oslo-avtalen i 1993 (Prinsipkløringen) forutsatte omfattende bistand til støtte for statsbyggingprosessen og de nye institusjonene, særlig de palestinske selvstyremyndighetene. Splittelsen mellom Fatah og Hamas siden 2007, fragmenteringen av Vestbredden og den isolerte Gaza-stripen har påvirket bistandsinnsatsen i Palestina og resultatene av denne.

BISTANDSINNSATS

Total bistand til Palestina har de siste årene variert mellom USD 2 og 2,5 milliarder i året, men med nedgang fra 2013 til 2015. USA, EU og FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA) var de største givene i perioden 2010-2015. Over halvparten av støtten har gått til å styrke sosial infrastruktur og sosiale tjenester. I overkant av 20 prosent ble gitt som humanitær bistand.

FUNN

Mange hindre har bidratt til at målene for bistandsinnsatsen – varig fred, effektive og ansvarlige palestinske institusjoner og bærekraftig utvikling – ikke ble nådd. Den israelske okkupasjonen, bosettingspolitikken og den politiske splittelsen mellom de palestinske selvstyremyndighetene på Vestbredden og det Gaza-baserte Hamas har demonstrert at bistand alene vanskelig kan nå de svært ambisiøse målene den er satt til å oppnå.

Okkupasjonen er også hovedårsaken til manglende fremgang innen fred og utvikling. De økonomiske kostnadene ved okkupasjonen er større enn all samlet bistand til Palestina. Mangelen på effektive mekanismer for å sikre en ansvarlig bistandsarkitektur har videre redusert givernes bistandseffektivitet og tilslutning til Do No Harm-prinsippene om konfliktsensitivitet.

Budsjettstøtten har imidlertid holdt de palestinske selvstyremyndighetene gående gjennom en serie kriser. Bistanden har også bidratt til å effektivisere palestinske institusjoner, men har ikke fått bukt med den omfattende korrupsjonen. Bistanden har også bidratt til kortvarig bedring innen helse og infrastruktur, men uten å føre til noen varig forbedring av befolkningens levekår.

Den humanitære bistanden har vært avgjørende for å ivareta grunnleggende humanitære behov.

Landrapport: Myanmar

FOTO: ESPEN RØST/BISTANDSAKTUELT

RAPPORT 10/2017

Country Evaluation Brief Myanmar/ Evaluation Portrait Myanmar

Eksterne konsulenter: Particip GmbH
in consortium with Menon Economics

ISBN: 978-82-8369-043-9

KONTEKST

Myanmars politiske, økonomiske og sosiale endringsprosess har bidratt til å fremme demokrati, fred og vekst, men overgangen fra diktatur til gryende demokrati preges av høy risiko for tilbakefall med store krav til givernes lederevner og vilje til å stå distansen over tid. Den nye regjeringens manglende evne til å takle Rohingya-krisen risikerer nå å ødelegge det som hittil er oppnådd av utvikling.

BISTANDSINNSATS

Bistanden til Myanmar økte kraftig etter at de økonomiske sanksjonene mot landet ble avsluttet i 2013, og etter oppstarten av myndighetenes økonomiske reformprogram. Bistanden i 2013 var på over USD 7 milliarder, først og fremst på grunn av omfattende gjeldsslette samt budsjettstøtte. De påfølgende årene har bistanden svingt mellom USD 1-2 milliarder. Hovedandelen av bistand kommer fra bilaterale givere, går i første rekke til sektoren sosial infrastruktur og sosiale tjenester, og kanaliseres via offentlige institusjoner.

FUNN

Utviklingsinnsatsen i Myanmar har i stor grad vært fleksibelt gjennomført av givne, selv om målene har vært vel ambisiøse gitt den vanskelige konteksten. Utstrakt bruk av multilaterale organisasjoner, flegiverfond og felles giverprogrammer har styrket koordinering og samhandling mellom givne, og har ført til at flere mottakere er blitt nådd enn individuelle givere ville ha klart uten slikt samarbeid. Det finnes gode eksempler på aktiv deltakelse og lokalt eierskap, ikke minst gjennom sivil samfunn. Arbeid for å styrke myndighetene i Myanmar har ofte hatt et for snevert mandat, med fokus på enkeltinstitusjoner.

Bistandsinnsatsen har primært gått til å redusere fattigdom, forbedre levekår og levere grunnleggende tjenester som helse og utdanning. De aller fattigste og mest sårbare er likevel i for liten grad blitt nådd. Svake myndighetsinstitusjoner har samtidig hatt begrenset evne til å håndtere store bistandsmidler på en god måte. Kapasitetsbyggingstiltak har for ofte vært preget av engangsinnsatser med begrenset varig effekt.

Rapporten anbefaler langsiktig arbeid for å styrke institusjoner – særlig slike med oversynsoppgaver, som parlamentet, rettsapparatet og menneskerettighetskommissjonen – samt å fremme desentralisering.

Landrapport: Nepal

FOTO: EU/ECHO/PIERRE PRAKASH/FICKR

RAPPORT 11/2017

Country Evaluation Brief Nepal/ Evaluation Portrait Nepal

Eksterne konsulenter: Particip GmbH
in consortium with Menon Economics

ISBN: 978-82-8369-044-6

KONTEKST

To tiår med konflikt forverret Nepals sosio-økonomiske utfordringer. Selv om «Folkekrigen» tok slutt i 2006 og ble etterfulgt av forsoning og gjenoppbygging, preges situasjonen av politisk ustabilitet. Nepal rammes ofte av naturkatastrofer. I april 2015 ble landet rammet av et kraftig jordskjelv, der mer enn 9000 mennesker omkom.

BISTANDSINNSATS

Bistanden til Nepal økte frem mot 2010, og lå i perioden 2010-14 på omkring USD 900 millioner. I 2015 økte dette til nær USD 1,4 milliarder. Bistanden utgjør omkring en femtedel av nasjonalbudsjettet og ca. 6 prosent av bruttonasjonalproduktet. De viktigste givne er Verdensbanken, Asiabanken, Storbritannia og USA. Sosial infrastruktur og sosiale tjenester utgjør den største bistandssektoren. Siden april 2015 har mye bistand gått til gjenoppbygging etter jordskjelvet.

FUNN

Bistanden til Nepal har i stor grad tatt hensyn til nasjonale målsetninger, ikke minst innen fredsbygging. Evalueringene trekker ikke minst frem støtten til valg og ny grunnlov som viktige skritt på veien mot fred og stabilitet. Også på andre områder har bistanden gitt gode resultater. Utdanningssystemet er styrket innen grunn- og videregående utdanning. På helseområdet har bistanden bidratt til en betydelig reduksjon av blant annet mødredødelighet.

Innsatsen for å styrke lokalsamfunn har bidratt til reduksjon av fattigdom på husholdsnivå, men har kun i begrenset grad bidratt til varig fattigdomsreduksjon. Energisektoren har mottatt mest internasjonal bistand de siste årene. Infrastrukturen er forbedret, men målene for strømproduksjon er ikke nådd.

Den tidlige innsatsen i etterkant av jordskjelvet i 2015 var effektiv, men den mer langsiktige gjenoppbyggingen har lidd under svakt styresett og fravær av en helhetlig strategi. Nepal har fortsatt store utfordringer innen likestilling og sosial inkludering, med omfattende ulikhet basert på kjønn, kaste og etnisitet. Fremgangen på anti-korrupsjonsområdet har vært begrenset.

Landrapport: Etiopia

FOTO: ANDREA MORONI/FLICKR

RAPPORT 2/2018

Country Evaluation Brief Etiopia/ Evaluation Portrait Etiopia

Eksterne konsulenter: Particip GmbH
in consortium with Menon Economics

ISBN: 978-82-8369-046-0

KONTEKST

Etiopia har en unik historie, og regnes som ett av bare to land i Afrika som ikke ble kolonisert, til tross for en kortvarig italiensk okkupasjon under 2. verdenskrig. Landet preges av den etiopiske ortodokse kirken, en av de eldste kristne kirkene i verden. I 1994 antok den etiopiske staten en føderal struktur basert på etnisk føderalisme.

De etiopiske myndighetene har tatt eierskap for oppfyllelse av Tusenårsmålene og Bærekraftsmålene, og har inkorporert disse i sine landstrategier.

BISTANDSINNSATS

Med unntak av 2006, da omfattende gjeldsslette bragte den totale bistanden til Etiopia opp i over USD 6 milliarder, har samlet årlig bistand ligget på omkring USD 3 milliarder siden 2008. Omkring halvparten av dette kanaliseres via offentlig sektor. Sosial infrastruktur og sosiale tjenester utgjør den største enkeltsektoren. Verdensbanken, USA og Storbritannia er de største givere.

FUNN

Etiopia hadde ved utgangen av 2015 nådd, eller var på vei til å nå, seks av åtte Tusenårsmål. Bistandsinnsatsen var her en viktig bidragsyter.

Innsatsen for å styrke myndighetenes evne til å levere grunnleggende tjenester bidro til økte tjenesteleveranser innen helse og utdanning, vann og sanitær-tjenester, landbruk og veier. Innsatsen bidro også til å bekjempe fattigdom og å nå Tusenårsmålene, ikke minst i fravær av den tidligere budsjettstøtten.

Et eget matsikkerhetsprogram, der givne arbeidet tett med etiopiske myndigheter, oppnådde økt matsikkerhet i det etiopiske høylandet, der åkerbruk er hovedvirksomheten for mange bønder. Tilsvarende resultater ble ikke oppnådd i lavlandet, der beitedrift er hovedvirksomheten innen landbruket.

Sivile og politiske rettigheter er under press, særlig etter juridiske innstramninger i 2009 («the Charities and Societies Law»). Giverinnsatsen skjer i stor grad i form av store flergiverprogrammer, som implementeres av myndighetene. Effekten har variert. Kombinasjonen av flergiverprogrammer og tilstrømning overfor sivilsamfunnet ser ut til å fremme myndighetseierskap heller enn nasjonalt eierskap i bred forstand.

Landrapport: Haiti

FOTO: UN PHOTO/LOGAN ABASSI/FLICKR

RAPPORT 3/2018

Country Evaluation Brief Haiti/ Evaluation Portrait Haiti

Eksterne konsulenter: Particip GmbH
in consortium with Menon Economics

ISBN: 978-82-8369-051-4

KONTEKST

Foruten naturkatastrofer som det store jordskjelvet som rammet Haiti i 2010, har kronisk fattigdom, ulikhet og manglende økonomisk utvikling bidratt til gjengvold, narkotikatraffikk og organisert kriminalitet. FNs stabiliseringsoperasjon – MINUSTAH – er i ferd med å trappe ned virksomheten, samtidig som forholdet til nabolandet Den dominikanske republikk er blitt forverret.

BISTANDSINNSATS

Bistanden til Haiti økte jevnt til 2009, og gjorde et byks i 2010 til ca. USD 3,7 milliarder, først og fremst i form av humanitærinnsats og gjeldsslette. Deretter sank bistanden jevnt til 2014, og økte litt til 2015, da samlet bistand var på litt over USD 1 milliard. Utviklingsbistanden er konsentrert om helse, sosial infrastruktur og sosiale tjenester, samt humanitær-bistand, der ikke-statlige organisasjoner står sentralt. USA er den klart største givne, fulgt av regionale banker, EU og Canada.

FUNN

En hovedutfordring for bistandsinnsatsen på Haiti er knyttet til koblingen mellom humanitær innsats og langvarig utviklingsbistand. Dette ble særlig synliggjort i etterkant av jordskjelvet i 2010. Landet opplever en betydelig grad av givertretthet, ikke minst knyttet til høyt korrupsjonsnivå og en usikker politisk situasjon.

Bistandsinnsatsen i Haiti har i liten grad ført til varige, positive endringer, selv om en del er oppnådd lokalt. Gode resultater er oppnådd innen katastroforebygging, helse og utdanning, mens det er begrensede resultater innen vann og sanitær samt jordbruksreform. Innsatsen etter orkanen Matthew i 2016 var til dels vellykket, med rask innsats og høy dekningsgrad. I tillegg lyktes bistandsgivne i å koble leveranser av infrastruktur med opplæring (awareness), noe som bidro til økt eierskap og styrket bærekraft. Men evnen til å forebygge kriser er fortsatt for lav, med stor sårbarhet overfor nye kriser.

Landrapport: Tanzania

FOTO: GPE/CHANTAL RIGAUD/FLICKR

RAPPORT 5/2018

Country Evaluation Brief Tanzania/ Evaluation Portrait Tanzania

Eksterne konsulenter: Particip GmbH
in consortium with Menon Economics

ISBN: 978-82-8369-048-4

KONTEKST

Tanzanias økonomiske vekst fra omkring år 2000 har bidratt til å redusere landets fattigdom, men befolkningens behov er fremdeles overveldende. Økonomien har hatt mindre fremgang siden 2016. Samtidig har de politiske spenningene i landet økt, herunder i form av politisk motivert vold, og menneskerettighetssituasjonen er forverret. Bekymringer knyttet til omfattende korrupsjon førte likevel til en forverring av givedialogen fra 2014 og et skifte fra budsjettstøtte til prosjektbasert bistand.

BISTANDSINNSATS

I 2006 mottok Tanzania mer enn USD 4 milliarder i gjeldsslette, og total bistand på over USD 6 milliarder. I de påfølgende årene har samlet årlig bistand svingt mellom USD 2-3 milliarder. Størsteparten av bistanden kanaliseres via offentlig sektor, og det meste går til sosial infrastruktur og sosiale tjenester. USA, Verdensbanken og Storbritannia er de største giverne. Budsjettstøtten er kraftig redusert etter 2014 i etterkant av alvorlige korrupsjonssaker.

FUNN

Omfattende giverstøtte, ikke minst i form av budsjettstøtte, har bidratt til styrket tilgang for befolkningen til utdanning, infrastruktur og tjenesteyting innen jordbrukssektoren. Kvaliteten på tjenestene, for eksempel når det gjelder læring i skolen, har imidlertid ikke vært like god. Sivilsamfunnet i Tanzania er styrket de senere år, og er i større grad enn tidligere i stand til å holde myndighetene ansvarlig for pengebruken.

Evalueringsene tyder på gode resultater av bistands-tiltak, for eksempel innen energisektoren, men institusjonelle flaskehalsar og manglende investeringer har virket begrensende. Manglende nasjonalt eierskap har også bidratt til å begrense bærekraften i mange tiltak. Ytterligere fremgang på utviklingsområdet vil forutsette en styrket givedialog, samt langt sterkere fokus på kvaliteten i tjenestene som tilbys.

Landrapport: Mali

FOTO: ISTOCKPHOTO/ICODACCI

RAPPORT 6/2018

Country Evaluation Brief Myanmar/ Evaluation Portrait Myanmar

Eksterne konsulenter: Particip GmbH
in consortium with Menon Economics

ISBN: 978-82-8369-056-9

KONTEKST

Mens Mali lenge ble betraktet som en suksess-historie, endret dette seg etter flere hendelser i 2011-12, inkludert alvorlig tørke. Opprør fra etniske tuareger og islamister nord i landet, samt et militærkupp i 2012 der presidenten ble avsatt, satte landet langt tilbake både økonomisk og politisk. Den fredsbevarende FN-styrken MINUSMA ble opprettet i 2013.

BISTANDSINNSATS

I 2006 mottok Mali ca. USD 2 milliarder i gjeldsslette, noe som bragte total bistand til landet til nær USD 3 milliarder. I de påfølgende årene økte samlet årlig bistand til landet fra knapt USD 1,0 milliarder til ca. 1,3 milliarder i 2015. USA, EU og Verdensbanken er de største giverne, fulgt av Frankrike, Canada og regionale utviklingsbanker. Samtidig har selve bistanden endret karakter. Mens størstedelen av bistanden frem til 2012 ble gitt som budsjettstøtte til utviklings-tiltak, har bistanden i årene deretter primært kommet som humanitære midler kanalisert gjennom ikke-statlige organisasjoner.

FUNN

Budsjettstøtten frem til 2012 vurderes å ha bidratt til at mål om fattigdomsreduksjon, vekst og tjenesteleveranser ble nådd. Effekten av varierende nivå på budsjettstøtten fra og med 2012 er imidlertid ikke evaluert. Også innen styresett ble det gjort forbedringer frem mot 2012, understøttet av demokratiske reformer og fremgang på menneskerettighetsområdet. Krisen det året og den påfølgende utviklingen reiser imidlertid grunnleggende spørsmål ved hvor dype disse forbedringene var.

Evalueringsene finner at giverne har utvist kreativitet i arbeidet med å sikre matsikkerhet så vel som økonomisk sikkerhet, blant annet i form av kontantbaserte støtteordninger. Innsats for økt likestilling har vært videreført, men i møtet med dype patriarkalske strukturer har likestillingsarbeidet i liten grad ført til endringer. Bærekraften i bistandsinnsatsen har vært for lav. Fremgang i retning av stabilitet og utvikling vil forde sterkere innsats for bedre styresett, herunder en styrking av rettsapparatet.

FAGLIG SAMARBEID

FAGLIG SAMARBEID

De fleste organisasjonene som mottar norsk bistand, enten dette er flernasjonale (multilaterale) organisasjoner, mottakerlands institusjoner eller frivillige organisasjoner, gjennomfører evalueringer av egen virksomhet. Siden deler av denne virksomheten er støttet av Norge, er dette arbeidet også viktig for å fremskaffe mer kunnskap om norsk bistand.

For å få innsikt i dette evalueringsarbeidet samarbeider Evalueringsavdelingen med flere evalueringsenheter i FN-organisasjoner, utviklingsbanker og andre evalueringsfaglige miljøer. Våre avtalefestede samarbeidspartnere det siste året er beskrevet nedenfor.

Evalueringsavdelingen i Den Afrikanske utviklingsbanken

I 2015 inngikk avdelingen en partnerskapsavtale med Den Afrikanske utviklingsbankens (Afrikanbankens) uavhengige evalueringskontor, der vi delfinansierer evalueringer og studier av bankens støtte til privat sektor, energisektoren og landprogrammer.

Evalueringsavdelingen i FNs utviklingsprogram (UNDP)

I 2015 ble det inngått en avtale med det uavhengige evalueringskontoret i UNDP etter at den foregående avtalen ble avsluttet i 2014. I 2017 var arbeidet avgrenset til å støtte evalueringsfaglige tiltak som styrker partnerlandenes muligheter til å evaluere oppnåelse av bærekraftsmålene i årene som kommer. Den tematiske avgrensningen anses relevant i forhold til Norges utviklingspolitiske prioriteringer. Med støtte fra Evalueringsavdelingen ble det utarbeidet en veileder som nasjonale styresmakter kan bruke for å diagnostisere nåværende evalueringskapasitet samt retningslinjer for hvordan kapasiteten kan styrkes i forhold til nasjonale behov og prioriteringer. Guiden er nettbasert.

Det globale miljøfondet (GEF)

I 2017 inngikk avdelingen en partnerskapsavtale med evalueringskontoret ved Det globale miljøfondet der vi har delfinansiert flere evalueringer og studier. Evalueringer som er ferdigstilt omtales over de neste sidene.

Evaluering av Det globale miljøfondets arbeid med privat sektor

FOTO: DANA SMILLIE / WORLD BANK/FLICKR

EVALUATION OF GEF ENGAGEMENT WITH THE PRIVATE SECTOR 2017

Det globale miljøfondet (GEF) med støtte fra Evalueringsavdelingen i Norad

<http://www.gefio.org/evaluations/evaluation-gef-engagement-private-sector-2017>

BAKGRUNN

Det globale miljøfondet (GEF) gir lån og støtte til prosjekter på ulike områder, inkludert støtte for å opprettholde biologisk mangfold, motvirke klimaendringer, vannressursforvaltning, jordforringelse, ozonlaget og miljøgifter. I tillegg gir fondet støtte til programmer som reduserer utviklingslands sårbarhet samt skadevirkninger av klimaendringer.

Denne evalueringen ser på miljøfondets strategier for å engasjere privat sektor i arbeid rettet mot klimaendringer. Herunder styrking av institusjonell kapasitet, støtte til prøveprosjekter, innovative finansielle instrumenter og nettverksbygging for å fremme samarbeid mellom ulike interessenter.

FORMÅL

Formålet med evalueringen er å få innsikt i og trekke lærdommer av miljøfondets innsats for å fremme privatsektorens investeringer i klimavennlige tiltak. Evalueringen kartlegger faktorer som påvirker privat sektors tilbud og etterspørsel etter miljøfinansiering og identifiserer det globale miljøfondets komparative fortrinn for å engasjere privat sektor i dette arbeidet.

FUNN

Det globale miljøfondets arbeid med å fremme rammebetingelser for private investeringer i klimavennlige produksjonsprosesser og tiltak, er potensielt i strid med krav om finansiell avkastning fra miljøfondets arbeid med privat sektor.

To tredjedeler av prosjektene i miljøfondets privatsektorportefølje er rettet mot forebygging av klimaendringer. Fondet har gjort en betydelig innsats for å bedre rammebetingelser for privat sektors deltagelse på klimaområdet.

Ved å stimulere markedet og redusere risiko har miljøfondets støtte resultert i gode samfinansieringsforhold. Hver dollar i et tilskudd fra miljøfondet til privatsektorporteføljen genererer åtte dollar i samfinansiering fra privat sektor.

Miljøfondets fokusområder, som vannforvaltning og matvaresikkerhet, er sektorer med lav deltagelse fra privat sektor. Dette skaper et vanskelig utgangspunkt for miljøfondets arbeid med å engasjere privat sektor på disse områdene.

Miljøfondet har opparbeidet betydelig erfaring med å yte faglig assistanse samt bidra til kapasitetsbygging av støttemottakere i utviklingsland. Fondet viser større risikovilje enn andre sammenlignbare ordninger.

Privat sektor har ikke god kjennskap til miljøfondets ordninger. Flertallet av aktører som ble kontaktet i forbindelse med evalueringen mener at miljøfondets søknadsprosess er kompleks og tidkrevende.

ANBEFALINGER

- > Det globale miljøfondet bør fortsette å vektlegge tiltak som bedrer politikk og rammebetingelser for miljøinvesteringer fra privat sektor.
- > Miljøfondets arbeid for å engasjere privat sektor utover klimaområdet, for eksempel i vann og matvaresikkerhet, bør forsterkes.
- > Forbedre miljøfondets informasjonsarbeid rettet mot privat sektor. Dette gjelder spesielt informasjon om støtteordninger og søknadsprosedyrer.
- > Forbedre tilgjengelighet og kvalitet på informasjon i miljøfondets database og avsette tilstrekkelig med ressurser til oppfølging og evaluering av miljøfondets privatsektorportefølje.

Det globale miljøfondets arbeid med forebygging og reduksjon av jordforringelse

FOTO: GEF

LAND DEGRADATION FOCAL AREA STUDY, 2017

Det globale miljøfondet (GEF) med støtte fra Evalueringsavdelingen i Norad

<http://www.gefio.org/evaluations/land-degradation-focal-area-ldfa-study>

BAKGRUNN

Det globale miljøfondet (GEF) har som mål å se globale miljøproblemer i sammenheng i stedet for å adressere dem enkeltvis. Denne studien vurderer globale miljøvirkninger av miljøfondets tiltak rettet mot forebygging og reduksjon av jordforringelse på lokalt nivå.

FORMÅL

Formålet med denne studien er å bidra til beslutningsgrunnlag for den pågående prosessen med å vurdere nye bidrag til fondet. Studien vurderer relevans, mål-effektivitet og kostnadseffektivitet i fondets innsats for å motvirke jordforringelse.

FUNN

Afrika-regionen er den største mottakeren av fondets støtte (målt både i antall prosjekter og finansiering). Fondets regionale satsing er svært relevant sett fra klimakonvensjonens strategiske planer og lokale behov i Afrika-regionen.

En kvantitativ analyse viser merkbare virkninger i form av reduksjon i skogforringelse og en økning i vegetasjonsproduktivitet. Analysen viser at resultater vises rundt 4,5 til 5,5 år etter at prosjektene starter, noe som tyder på et behov for å ha en lengre tidshorisont for prosjektene. Avkastning i form av «karbon-binding» i jord er estimert til 43,52 tonn karbon per hektar.

Prosjekter som retter seg mot hele produksjonskjeden og fokuserer på sosioøkonomiske resultater viser større bærekraft. Prosjekter med total finansiering på mellom USD 10 - 20 millioner viser konsekvent de største positive virkningene.

Fondets oppfølgings- og evaluingsrammeverk har blitt bedre og mer brukervennlig over tid, men det mangler måling av langsiktige virkninger av fondets innsats. Dette innskrenker fondets evne til å formidle lærdommer fra innsats til landnivå.

ANBEFALINGER

- > Tiltak som forebygger og reduserer jordforringelse bør forsterkes med tiltak som fokuserer på restaurering av jord som er nedbrutt.
- > Tiltak for å redusere jordforringelse bør rettes mot områder i Afrika som opplever stigende tendenser for migrasjon blant befolkningen.
- > Klimaendringer påvirker forringelse av jord, og mangel på bærekraftig bruk av jord påvirker klimaendringer. Gitt det gjensidige forholdet mellom klimaendringer og jordforringelse bør prosjekter som fokuserer på å håndtere jordforringelsesproblematikken også vurdere risiko for prosjektresultater som skyldes klimaendringer.
- > Det er behov for å styrke oppfølgings- og evaluingsrutiner, særlig når det gjelder tidshorisonten for måling av resultater. Det er behov for å vektlegge måling av langsiktige virkninger av prosjekter.

Det globale miljøfondets arbeid med utslippsreduserende klimatiltak

FOTO: RIO MADEIRA, RUI FAQUINI/IMAGENS, ANA

CLIMATE CHANGE FOCAL AREA STUDY 2017

Det globale miljøfondet (GEF) med støtte fra Evalueringsavdelingen i Norad

<http://www.gefio.org/evaluations/climate-change-focal-area-study-2017>

BAKGRUNN

Det globale miljøfondet (GEF) forvalter en rekke tilskuddsmekanismer under FNs rammekonvensjon om klimaendringer (UNFCCC), også kjent som klimakonvensjonen. Denne evalueringen vurderer organisasjonens innsats for å oppnå utslippsreduserende klimatiltak. Evalueringen trekker også på tidligere evalueringer gjennomført av det uavhengige evalueringskontoret i Det globale miljøfondet, blant annet evalueringen av *Least Developed Countries fund* fra 2016 og av *Special Climate Change Fund* fra 2017.

FORMÅL

Hovedformålet med denne evalueringen er å få innsikt i og trekke lærdommer for miljøfondets arbeid rettet mot begrenning av klimaendringer. Evalueringen vurderer relevansen, effektiviteten, og resultatene som er oppnådd gjennom fondets støtte til tiltak for å begrense klimaendringer.

FUNN

Det globale miljøfondets prosjektportefølje rettet mot begrenning av klimaendringer er både relevant og godt tilpasset klimakonvensjonens retningslinjer.

Miljøfondets prosjektportefølje har vokst fra demonstrasjonsprosjekter i en enkelt sektor med tradisjonell teknologi mot mer integrerte prosjekter, inkludert bærekraftig skogforvaltning. Skiftet kom som et resultat av en forventning om at integrerte prosjekter vil levere globale miljøfordeler, inkludert redusert utslipp av drivhusgasser, som er større enn de som oppnås av prosjekter som fokuserer på en sektor alene.

Miljøfondets komparative fortrinn innen global klimafinansiering ligger i fondets fokus på å etablere gode rammebetingelser for klimainvesteringer, deling av risiko, samt fleksible støtteordninger for å finansiere prosjekter på tvers av miljøspørsmål.

Omtrent 70 prosent av fondets klimaendringsprosjekter viser katalytiske effekter primært gjennom å bidra til endringer i politikk og gode rammebetingelser for å oppnå utslippsreduserende klimatiltak. Dette har vært mest synlig i land som viser politisk vilje til endringer. Bredere sektor og økonomiske utfordringer, som vedvarende energisubsidier, hindrer vidstrakt bruk av innovative løsninger demonstrert av miljøfondets aktiviteter.

Det globale miljøfondet har ikke systematisk sporet eller rapportert oppnådd reduksjon i klimagassutslipp som kan tilskrives deres innsats. Flertallet av prosjektene indikerer imidlertid potensiale for utslippsreduksjoner av drivhusgasser selv om en vesentlig andel av prosjektene ikke ser ut til å ville oppnå sine fastlagte mål.

ANBEFALINGER

Det globale miljøfondet bør prioritere aktiviteter som fokuserer på endringer i politikk og styrking av rammebetingelser for å oppnå utslippsreduserende klimatiltak samt ta en pådriverrolle i å utvikle integrerte prosjekter med fleksibel finansiering.

Det globale fondets sekretariat bør sørge for rapportering av globale miljøfordeler, spesielt redusert utslipp av drivhusgasser.

Det globale miljøfondets arbeid med jordforringelse og biodiversitet

FOTO: SHUTTERSTOCK

VALUE FOR MONEY ANALYSIS OF GEF INTERVENTIONS IN LAND DEGRADATION AND BIODIVERSITY, 2017

Det globale miljøfondet (GEF) med støtte fra Evalueringsavdelingen i Norad

<http://www.gefio.org/evaluations/value-money-analysis-gef-interventions-land-degradation-and-biodiversity>

BAKGRUNN

Denne studien tar i bruk statistiske metoder for å teste en rekke hypoteser om økonomisk effektivitet av prosjekter innenfor Det globale miljøfondets (GEF) to fokusområder; jordforringelse og biologisk mangfold. Studien er basert på data fra flere kilder, blant annet satellitt-data og informasjon fra prosjektnivå.

FORMÅL

Formålet med studien er å beregne nettoverdien av innsats på prosjektnivå innenfor miljøfondets to fokusområder - jordforringelse og biodiversitet.

FUNN

Miljøfondets prosjekter innen landforringelse og biologisk mangfold viser en positiv effekt målt i form av endringer i skogsdekning og vegetasjonsproduktivitet. Nettoverdien av effekten på prosjektnivå varierer mellom USD 62-207 per hektar i prosjektområdet.

Det er stor variasjon i virkninger på prosjektnivå:

> Prosjekter som adresserer jordforringelsesproblematikken er mest effektiv i områder der nivå på jordforringelse er høy ved prosjektstart.

> Prosjekter i Afrika og Asia viser positive resultater. Prosjekter i Latin-Amerika og Oseania viser positive resultater på enkelte indikatornivå.

> Prosjekter innenfor fokusområdet biologisk mangfold viser målbare resultater etter ett år; særlig i områder med kjøligere værforhold. Prosjekter som tar sikte på å forebygge/reducere jordforringelse viser målbare resultater først etter fire til fem år.

Prosjekter innenfor fokusområdet «biologisk mangfold» viser stordriftsfordeler slik at gjennomsnittskostnader er lavere i større prosjekter sammenlignet med småskala-prosjekter.

Prosjekter som tar sikte på å adressere jordforringelsesproblematikken viser høyere netto avkastning på investering (8 prosent) sammenlignet med prosjekter som er rettet mot bevaring av biologisk mangfold der avkastningen er lavere (ca. 4 prosent).

ANBEFALINGER

Lokalisering av prosjekter bør skje etter en grundig undersøkelse av lokale forhold på prosjektstedet. Prosjektstørrelse bør velges på grunnlag av underliggende kostnadsstruktur i prosjektet for å utnytte eventuelle stordriftsfordeler i bestemte innsatsområder.

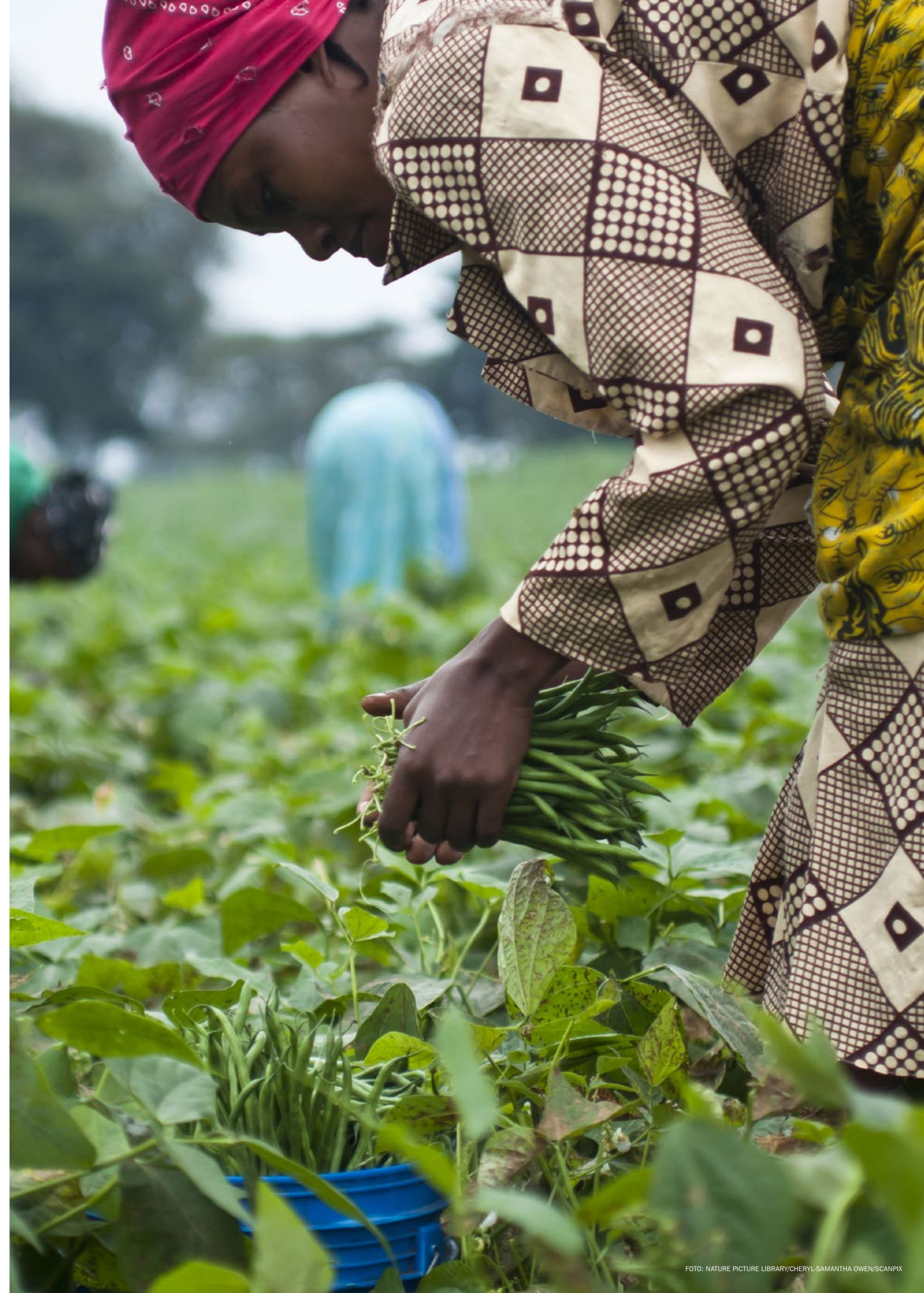

FOTO: NATURE PICTURE LIBRARY/CHERYL SAMANTHA OWEN/SCANPIX

OPPFØLGING AV EVALUERINGER

Oppfølging av evalueringer

Oppfølgingen av evalueringsavdelingens rapporter er institusjonalisert gjennom «Instruks for evalueringsvirksomheten i norsk bistandsforvaltning» (2015). På bakgrunn av endelig rapport skal evalueringsavdelingen utarbeide et oversendelsesnotat til Utenriksdepartementets ledelse eller til Klima- og miljødepartementet når det gjelder følge-evalueringen av den norske klima og skogsatsingen. I notatet skal evalueringsavdelingen gi sin vurdering av evalueringen og komme med forslag til punkter som bør følges opp i norsk utviklingspolitikk. Arbeidet med den videre oppfølgingen ligger i Utenriksdepartementet og i Klima- og miljødepartementet. Avdelingen eller utenriksstasjonen som er ansvarlig for bistanden som er evaluert, skal lage en oppfølgingsplan innen seks uker og rapportere tilbake til departementets ledelse innen et år på hvilke tiltak som faktisk er iverksatt for å følge opp evalueringen. Begge disse dokumentene skal oversendes Evalueringsavdelingen til orientering.

Tabellen på neste side viser status på oppfølgingen av evalueringsavdelingens rapporter i perioden 2009 og fram til mai 2018. Både evalueringsavdelingens oppfølgingsnotater og departementenes oppfølgingsplaner og rapporter blir fortløpende publisert på evalueringsavdelingens hjemmesider:

<http://www.norad.no/om-bistand/publikasjon/evalueringssrapporter>

OPPFØLGING AV EVALUERINGER // STATUS PER 01.05.2018¹

TEMA FOR EVALUERINGEN/PROSJEKT	RAPPORT NR.	EVALUERINGS- OPPFØLGINGSNOTAT TIL UD	VEDTATT OPPFØLGINGS- TILTAK I UD	RAPPORT OM OPPFØLGING
Nepals utdanningsprogram	1/2009	Infoflak februar 2010	Oppfølging nepalske myndigheter	
Giverkontoret i Juba	2/2009	9.9.2009	Ingen plan anbefalt utover de oppfølginger som alt er gjennomført i UD	
Frivillige organisasjoner i Uganda	3/2009	31.8.2009	25.6.2010	25.6.2010
Integrering av nødhjelp, gjenoppbygging og utvikling	Felles	7.8.2009	Norsk oppfølging ikke påkrevd	
Bistand til kulturarven	4/2009	30.9.2009	9.6.2010	8.11.2011
Multilateral miljøbistand	Syntese	8.10.2009	Norsk oppfølging ikke påkrevd	
Norsk fredsinnsett i Haiti	5/2009	15.2.2010	15.7.2010	2.2.2012
Norsk Folkehjelps humanitære mineryddings aktiviteter	6/2009	19.2.2010	8.4.2010	31.3.2011
Nasjonalt program for utviklingsrelatert forskning og utdanning (NUFU) og Norads program for masterstudier (NOMA)	7/2009	14.4.2010	3.11.2010	8.1.2013
Norsk Senter for Demokratistøtte	1/2010	26.3.2010	7.5.2010	14.11.2012
Studie av støtte til parlamenter	2/2010	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Norges næringsrelaterte bistand	3/2010 (Case studier 4,5,6)	23.9.2010	15.3.2011	9.1.2013
Norsk støtte til Vest Balkan	7/2010	4.11.2010	21.1.2011	4.6.2013
Transparency International	8/2010	22.9.11	21.11.2011	1.2.2013
Evaluerbarhetsstudie - Norsk støtte for å oppnå tusenårsmaal 4 og 5 (barn og mødre helse)	9/2010	24.2.2011	Inkludert i UD's oppfølgingsplan for rapport 3/2013	
Fredsbyggende aktiviteter i Sør Sudan	Felles	3.3.2011	22.6.2011	31.3.2015
Norsk støtte til demokrati gjennom FN	10/2010	8.7.2011	20.5.2014	20.5.2014
IOM - Internasjonal organisasjon for migrasjons arbeid mot menneskehandel	11/2010	18.5.2011	5.1.2011	20.12.2012
Følge-evaluering av Norges skog og klimainitiativ	12/2010 (Landrapporter 13, 14, 15, 16, 17, 18/2010)	8.6.2011	12.9.2011	16.7.2012
Pariserklæringen	Felles	Omfattet ikke norsk bistand spesielt. Oppfølgingsnotat ikke utarbeidet		
Barns rettigheter	Felles	21.11.2011	18.12.2012	3.2.2014
Utviklings samarbeid gjennom norske NGOer i Øst Afrika	1/2011	25.4.2012	19.09.2012	16.9.2014
Bistandsforskning	2/2011	4.1.12	19.2.2013	19.2.2013
Norsk kultur og idretts samarbeid med land i sør	3/2011	27.1.12	6.6.2012	11.9.2013
Studie av utvikling, makt og korrupsjon	4/2011 Studie	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Norsk fredsinnsett på Sri Lanka	5/2011	8.2.2012	29.3.2012	30.5.2014
Antikorupsjon	6/2011	15.2.2012	27.5.2013	2.6.2014
Norsk støtte til å fremme menneskerettigheter	7/2011	17.1.12	17.12.2012	5.5.2014
Norsk handelsrelatert bistand gjennom multilaterale organisasjoner	8/2011	8.3.12	11.1.2013	15.10.2013
Finansstrømmer i FN systemet	9/2011 Studie	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Norsk støtte til helsesektoren i Botswana	10/2011	Oppfølgingsnotat ikke utarbeidet		
Norsk støtte til å fremme rettene til funksjonshemma	1/2012	20.4.12	14.1.2013	14.2.2014
Studie av reisegodtgjørelse (per diem)	2/2012	3.7.2012	6.5.2015	6.5.2015
Norsk utviklings samarbeid med Afghanistan	3/2012	13.12.2012	16.5.2013	6.3.2015
Verdensbankens flergiverfond for resultatbasert finansiering av helse	4/2012	18.9.2012	21.1.2013	13.5.2014
Følgeevaluering av Norges skog og klima initiativ: Erfaringer fra sivilsamfunns-organisasjoner	5/2012	3.12.2012	14.1.2013	31.1.2014 ²

1 Oversikten er utarbeidet av evalueringsavdelingen i Norad basert på tilsendte kopier av oppfølgingsvedtak og rapporter i henhold til instruks for evalueringsvirksomheten i norsk bistandsforvaltning.

2 Fra 1. januar 2014 ligger ansvaret for oppfølging av følgeevalueringen av Norges skog og klima initiativ hos Klima- og miljødepartementet.

TEMA FOR EVALUERINGEN/PROSJEKT	RAPPORT NR.	EVALUERINGS- OPPFØLGINGSNOTAT TIL UD	VEDTATT OPPFØLGINGS- TILTAK I UD	RAPPORT OM OPPFØLGING
Det norske Olje for Utviklingsprogrammet	6/2012	21.3.2013	23.5.2013	17.10.2014
Studie av monitorering og evaluering i seks sivilsamfunns-organisasjoner	7/2012	16.5.2013	27.5.2014	25.8.2015
Bruk av evalueringer i norsk bistand	8/2012	30.4.2013	16.6.2013	30.7.2015
Norges landbruksstøtte for å fremme matvaresikkerhet	9/2012	3.6.2013	22.1.2014	17.3.2015
Rammeverk for analyse av lokal detagelse	1/2013 (Case studier 2/2013)	9.7.2013	25.9.2013	22.10.2014
Norsk Indisk partnerskap for å bedre mødre og barnehelse (NIPI I)	3/2013	7.11.2013	9.3.2015	12.4.2016
Flyktninghjelpen / NORCAP	4/2013	16.10.2013	18.11.2014	15.1.16
Følge-evaluering av Norges skog og klimainitiativ: Støtte til måling, rapportering og verifisering	5/2013	28.11.2013	11.2.2014 ³	22.5.2015
Evaluering av resultatmåling i bistandsforvaltningen	1/2014	11.6.2014	15.9.2014	21.10.2015
Hvordan dekker evalueringer utilsiktede effekter av bistand?	2/2014	Oppfølging av studien er inkludert i oppfølgingsnotat for rapport 1/2014		
Følge-evaluering av Norges skog og klimainitiativ Synteserapport	3/2014	6.10.2014	8.6.2015	26.4.2018
NORHED (Høyere utdanning og forskning for utvikling) Endringsteori og evalueringsmetoder	4/2014	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Støtte til paraply- og nettverks-organisasjoner	5/2014	15.12.2014	13.3.2015	07.4.2016
Programmet "Training for Peace in Africa"	6/2014	16.2.2015	10.3.2015	12.4.2016
Grunnlagsdata til effektevaluering av det Norske Indiske partnerskapsinitiativ for å bedre mødre og barnehelse fase II (NIPI II)	7/2014	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Norges støtte til Haiti etter jordskjelvet i 2010	8/2014	23.2.2015	17.6.2015	26.4.2018
Evaluering av Norfund	1/2015	24.2.2015	3.6.2015	20.4.2018
Norsk støtte til å styrke kvinners rettigheter og likestilling i utviklingssamarbeidet	2/2015	26.6.2015	13.10.2015	12.12.2016
Studie av grunnlagsdata for norsk støtte til Myanmar	3/2015	10.9.2015	23.12.2015	03.4.2017
Erfaringer med resultatbasert finansiering i bistanden	4/2015 5/2015	2.12.2015	27.1.2016	23.4.2018
Evaluering av NORHEDs tildelingsmekanismer	6/2015	20.11.2015	19.4.2016	25.4.2018
Evaluering av norsk støtte til grunnutdanning (Unicef og Det globale partnerskapet for utdanning)	7/2015	2.11.2015	4.12.2015	19.1.2017
Studie av kriserammedes deltagelse i humanitære hjelpeoperasjoner	8/2015	14.12.15	2.2.2016	21.6.2018
NORHED Evaluerbarhetsstudie	9/2015	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Evaluering av norsk støtte til kapasitetsutvikling	10/2015	10.12.2015	22.4.2016	24.4.2018
Evaluering av Fredskorpsets innretning og strategi for sivilsamfunnsstyrking i utviklingsland	1/2016	26.1.2016	16.3.2015	06.4.2017
Følge-evaluering av Norges skog og klimainitiativ: Litteraturstudie	2/2016	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Bruk av bilateral politisk dialog for å fremme menneskerettigheter: Litteraturstudie	3/2016	Oppfølgingsnotat ikke relevant		
Evaluering av organiseringen av norsk støtte relatert til Syria-konflikten	4/2016	29.4.2016	24.6.2016	1.9.2017
Norsk støtte til pådrivervirksomhet på den utviklingspolitiske agendaen	5/2016	2.9.2016	3.2.2017	30.4.2018

3 Fra 1. januar 2014 ligger ansvaret for oppfølging av Følgeevalueringen av Norges skog og klima initiativ hos Klima- og miljødepartementet.

TEMA FOR EVALUERINGEN/PROSJEKT	RAPPORT NR.	EVALUERINGS- OPPFØLGINGSNOTAT TIL UD	VEDTATT OPPFØLGINGS- TILTAK I UD	RAPPORT OM OPPFØLGING
Syntesestudie av bistandsevalueringer Sør-Sudan	6/2016	15.11.2016	23.11.2016/ 24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Afghanistan	7/2016	15.11.2016	23.11.2016/ 24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Mosambik	8/2016	15.11.2016	23.11.2016/ 24.4.2018	24.4.2018
OECD DAC Studie av evalueringsfunksjoner	OECD DAC publikasjon 2016	1.2.2017	16.3.2017	30.4.2018
Studie av kvalitet på gjennomganger og desentraliserte evalueringer	1/2017	1.2.2017	16.3.2017	30.4.2018
Hvordan jobbe i langvarige kriser	2/2017	20.3.2017	Oppfølging ikke relevant	
Syntesestudie av bistandsevalueringer Somalia	3/2017	6.9.2017	24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Malawi	4/2017	6.9.2017	24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Palestina	5/2017	6.9.2017	24.4.2018	24.4.2018
Evaluering av Informasjons støtteordninga	6/2017	21.8.2017	23.4.2018	
Følge-evaluering av Norges skog og klimainitiativ: Bistand til myndiggjøring av lokalbefolkning gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner	7/2017	Oppfølging av studien er inkludert i oppfølgingsnotat for rapport 8/2017		
Følge-evaluering av Norges skog og klimainitiativ: Lærdommer og anbefalinger	8/2017	11.10.2017	9.1.2018	
Evaluering av norsk støtte til utdanning i konflikt og krise gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner	9/2017	20.11.2017	16.3.2018	
Syntesestudie av bistandsevalueringer Myanmar	10/2017	7.12.2017	24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Nepal	11/2017	7.12.2017	24.4.2018	24.4.2018
Evaluering av norsk støtte til styrking av sivil samfunn i utviklingsland	1/2018	21.1.2018	24.4.2018	
Syntesestudie av bistandsevalueringer Etiopia	2/2018	7.12.2017	24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Haiti	3/2018	7.12.2017	24.4.2018	24.4.2018
Evaluering av mål- og resultatstyring i den norske bistandsadministrasjonen	4/2018	6.3.2018	30.4.2018	
Syntesestudie av bistandsevalueringer Tanzania	5/2018	7.12.2017	24.4.2018	24.4.2018
Syntesestudie av bistandsevalueringer Mali	6/2018	7.12.2017	24.4.2018	24.4.2018
Hvordan påvirker skatteavtaler mobilisering av skatteinntekter i utviklingsland?	7/2018	25.04.2018	Oppfølging ikke relevant	
Evaluering av norsk samstemt politikk for utvikling	8/2018	08.05.2018		

Norad

Direktoratet for utviklingssamarbeid

Postadresse: Postboks 8034 Dep, 0030 Oslo

Besøksadresse: Bygdø allé 2, 0257 Oslo

Tel: +47 23 98 00 00 / Faks: +47 23 98 00 99

postmottak@norad.no / www.norad.no